

LANDELIJK OPLEIDINGSPROFIEL VAN DE
BACHELOR TOEGEPASTE GERONTOLOGIE

LEEFTIJDVRIENDELIJKE DIENSTVERLENING IN CO-CREATIE MET OUDERE MENSEN

JANUARI / JANUARY 2017

NATIONAL EDUCATION PROGRAMME PROFILE
OF THE BACHELOR IN APPLIED GERONTOLOGY

AGE-FRIENDLY SERVICES IN CO-CREATION WITH OLDER ADULTS

COLOPHON

Title: Age-friendly services in co-creation with older adults

Subtitle: *National education programme profile of applied gerontologists*

CROHO number: 30109

Publication: October, 2016

Client: *National Education Committee for Applied Gerontology*

On behalf of:

Fontys University of Applied Science
Windesheim University of Applied Science
National Education Committee for Applied Gerontology

Authors:

- Dr. Eric Schoenmakers
- Drs. Annelies Harps-Timmerman

Translated by: Password Tekst Fusie B.V.

Consulting organisations and persons:

- Association for Gerontology in Higher Education (AGHE)
- Fullbright Scholar:
Prof. dr. JoAnn Damron Rodriguez
- Netherlands Association for Gerontology and Geriatrics (NVG- knows)
- Students, alumni and faculty members, Applied Gerontology, Fontys University
- Students, alumni and faculty members, Applied Gerontology, Windesheim University
- Working field advisory committee (WAC), Applied Gerontology, Fontys University
- Working field advisory committee (WAC), Applied Gerontology, Windesheim University

© National Education Committee for Applied Gerontology
The copyright applies to all activities of a commercial nature. When using information from this publication, the source must be referenced. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a computerised database or published, in any form or manner, either electronically, mechanically, through photocopying, recording or any other way, without prior written permission by the editors.

COLOFON

Titel: Leeftijdsvriendelijke dienstverlening in co-creatie met oudere mensen

Subtitel: *Landelijk opleidingsprofiel van de toegepast gerontoloog*

CROHO nummer: 30109

Publicatie: Oktober, 2016

Opdrachtgever: *Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Gerontologie*

Namens:

Fontys Hogeschool voor Mens en Gezondheid
Hogeschool Windesheim
Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Gerontologie

Auteurs:

- Dr. Eric Schoenmakers
- Drs. Annelies Harps-Timmerman

Vertaald door: Password Tekst Fusie B.V.

Adviserende organisaties en personen:

- Association for Gerontology in Higher Education (AGHE)
- Fullbright Scholar:
Prof. dr. JoAnn Damron Rodriguez
- Nederlandse Vereniging voor Gerontologie en Geriatrie (NVG KNOWS)
- Studenten, alumni en docenten, toegepaste gerontologie, Fontys Hogeschool
- Studenten, alumni en docenten, toegepaste gerontologie, Windesheim Hogeschool
- Werkveld adviescommissie (WAC), toegepaste gerontologie, Fontys Hogeschool
- Werkveld adviescommissie (WAC), toegepaste gerontologie, Windesheim Hogeschool

© Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Gerontologie
Het copyright geldt voor activiteiten met commercieel gebruik. Wanneer uit deze uitgave gegevens worden overgenomen dient de bron te worden vermeld. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opnamen, of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

LANDELIJK OPLEIDINGSPROFIEL VAN DE
BACHELOR TOEGEPASTE GERONTOLOGIE

LEEFTIJDVRIENDELIJKE DIENSTVERLENING IN CO-CREATIE MET OUDERE MENSEN

NATIONAL EDUCATIONAL PROFILE OF THE
BACHELOR IN APPLIED GERONTOLOGY

AGE-FRIENDLY SERVICES IN CO-CREATION WITH OLDER ADULTS

CONTENTS

Foreword	6
Applied Gerontology: Looking forward to an age-friendly society	10
Chapter 1: Trends in an ageing society	16
1.1 Ageing	16
1.2 Diversity among older adults	16
1.3 Structure of society	18
1.4 Co-creation	20
Chapter 2: National education programme profile	22
2.1 Principles for training of the applied gerontologist	22
2.1.1 An introduction to the professional practice	24
2.1.2 Ongoing learning pathway	28
2.2 Body of knowledge and Skills	42
2.3 Comparison with other programmes and research groups	48
2.4 Principles for training of applied gerontologists	50
2.4.1 An introduction to the professional practice	50
2.4.2 Ongoing learning pathway	52

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	7
Toegepaste Gerontologie: Op naar een leeftijdsvriendelijke samenleving	11
Hoofdstuk 1: Trends in een vergrijzende samenleving	17
1.1 Vergrijzing	17
1.2 Diversiteit onder oudere mensen	17
1.3 Inrichting van de maatschappij	19
1.4 Co-creatie	21
Hoofdstuk 2: Landelijk opleidingsprofiel	23
2.1 Uitgangspunten voor opleidingen tot toegepast gerontoloog	23
2.1.1 Kennis maken met de beroepspraktijk	25
2.1.2 Doorlopende leerlijnen	29
2.2 Body of knowledge and Skills	43
2.3 Verhouding tot andere opleidingen en lectoraten	49
2.4 Uitgangspunten voor opleidingen tot toegepast gerontoloog	51
2.4.1 Kennis maken met de beroepspraktijk	51
2.4.2 Doorlopende leerlijnen	53

Chapter 3: Development into professional practice	54
3.1 (Vision of) the applied gerontologist	54
3.2 Examples of the intended professional practice.....	60
Literature sources.....	68
Appendices	74

Hoofdstuk 3: Groei naar beroepspraktijk	55
3.1 (Visie op) de toegepast gerontoloog.....	55
3.2 Voorbeelden van de beoogde beroepspraktijk	61
Geraadpleegde literatuur	69
Bijlagen	75

FOREWORD

Our ageing society is one of the greatest social challenges facing us in the decades to come, and our society is by no means adequately equipped to cope with these challenges. This is true in many fields: nursing, healthcare, employment, sports, pensions, welfare, leisure time, etc. Regularly, the key lies in taking account of diversity. It is often assumed that, of all groups in our society, the greatest diversity is found among older adults. After all, they bring along an entire lifetime of experiences, alongside genetic and other initial differences. Moreover, the age limit for older adults is often set at 60 or 65 (and sometimes even 55) years, resulting in a very wide range and consequently numerous cohort variances. On the other hand, older adults are also more likely to be confronted with societal issues and inconveniences caused by ageing. Think of pensioning, widowhood, loneliness, handicaps, restricted mobility and other chronic or fatal health problems. From that point of view, it could be argued that a person's advancing age partially cancels out the individual differences, resulting in less diversity once again.

It is precisely these contrasting, divergent and corresponding trends and developments which must be taken into account in the development of an adequate policy for older adults and in the (re-design) of society. Government bodies, the corporate sector and other organisations have to some extent already reacted to this, but applied gerontologists could ideally reinforce the relationship between these organisations and the wishes, interests and needs of the target group of older adults. Products and services could be more specifically focussed on a group of clients new to such organisations, taking into account the balance between the degree of diversity and mutuality. Well-equipped professionals are required in order to adequately maintain such relations.

VOORWOORD

De vergrijzing van onze samenleving vormt maatschappelijk gezien een van de grootste uitdagingen voor de komende decennia. Onze samenleving is daarvoor nog verre van adequaat toegerust. Dat geldt voor tal van domeinen: zorg, gezondheid, arbeid, sport, pensioen, welzijn, vrije tijd, etc. Rekening houden met diversiteit is daarbij regelmatig het sleutelwoord. Er wordt vaak verondersteld dat er geen groep is in onze samenleving waar mensen meer van elkaar verschillen dan bij ouderen het geval is. Immers, naast genetische en andere initiële verschillen nemen ouderen ook hun hele levensloop mee. Daarnaast wordt de leeftijdsgrens bij ouderen vaak op 60 of 65 (of zelfs 55) jaar gesteld waardoor het gaat om een brede range waardoor tal van cohortverschillen bestaan. Anderzijds krijgen ouderen echter ook bovengemiddeld te maken met gemeenschappelijke ervaringen en ongemakken van het ouder worden. Hierbij valt te denken aan pensionering, verwezuiging, eenzaamheid, handicaps, beperkingen in mobiliteit en andere chronische of fatale gezondheidskwalen. Vanuit dit perspectief zou men kunnen zeggen dat bij een oplopende leeftijd de individuele verschillen weer deels teniet worden gedaan en de diversiteit weer afneemt.

Het zijn juist deze tegengestelde, uiteenlopende en overeenkomstige bewegingen en ontwikkelingen waarmee rekening moet worden gehouden bij de ontwikkeling van een adequaat ouderenbeleid en de (her)inrichting van onze samenleving. Overheidsinstanties, bedrijven en andere organisaties spelen hier al in zekere zin op in maar het zouden juist bij uitstek toegepast gerontologen kunnen zijn die de verbinding tussen zulke maatschappelijke organisaties en de wensen, belangen en behoeften van de doelgroep van ouderen kunnen versterken. Producten en diensten kunnen meer specifiek worden afgestemd op een voor hen nieuwe groep klanten of cliënten waarbij de balans tussen de mate van diversiteit en gemeenschappelijkheid in

In the Netherlands, Fontys University in Eindhoven and Windesheim University in Zwolle have been offering two Bachelor programmes in Applied Gerontology since 2010, precisely for such professionals. You are about to read a report which describes the education programme profile of Applied Gerontology. It explains how this profile lays an effective foundation for the training of professionals to meet the aforementioned challenges. Besides a description of the context, the intended competence profile of the applied gerontologist and a vision of the professional field, it also recounts a number of clear examples from professional practice. I hope you enjoy the read.

Prof. dr. Ruud Kempen,

Chairman of the Netherlands Association for Gerontology – NVG KNOWS

ogenschouw kan worden genomen. Om dergelijke verbindingen adequaat te kunnen maken zijn goed geoutilleerde professionals nodig.

Sinds 2010 hebben we in Nederland bij Fontys Hogeschool in Eindhoven en Hogeschool Windesheim in Zwolle twee opleidingen op het terrein van de Toegepaste Gerontologie waar zulke professionals worden opgeleid. Voor u ligt een rapport waarin het opleidingsprofiel van toegepaste gerontologie wordt beschreven. Hieruit kunnen we afleiden dat dit profiel een goede basis legt voor een opleiding van professionals om de eerder genoemde uitdagingen aan te gaan. Naast een beschrijving van de context, het beoogde competentieprofiel van de toegepast gerontoloog en een visie op het vakgebied komen een aantal heldere voorbeelden uit de beroepspraktijk aan bod. Ik wens u veel leesplezier.

Prof. dr. Ruud Kempen,

voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Gerontologie – NVG KNOWS

APPLIED GERONTOLOGY: **LOOKING FORWARD TO AN AGE-FRIENDLY SOCIETY**

This document presents the education programme profile of the Bachelor in Applied Gerontology. The education programme profile is based on a vision of the applied gerontologist profession, which is also set out in this document. Both profiles were commissioned by the National Committee for Applied Gerontology.

In terms of organisation, the Bachelor programmes in Applied Gerontology fall under the sectoral advisory board for higher healthcare education (SAC HGZO). The HGZO domain covers education programmes in the healthcare field. The Bachelor programmes in Applied Gerontology are not limited to this field; instead they lie between various education fields, and/or related to healthcare, economics, social work and technical fields. The concept of positive health, formulated by Huber and colleagues (2011), in which self-reliance, well-being and quality of life play an important role in people's health, interconnects various (education) fields and meets the objectives of the applied gerontologist. Due to this broad approach to health, in which quality of life plays a central role, the education programmes are most strongly related to the healthcare field.

Development of this programme profile

The initial process which resulted in formulation of this document included a comprehensive study among students, faculty members and alumni of the Applied Gerontology programmes and among partners in the applied gerontologist's professional field. This concerned a study of their education experiences and the required qualifications for applied gerontologists in the professional field. The findings of this study are described in the document titled 'A young profile for an ageing society: A study of the professional and competence profile of the applied gerontologist' (Schoenmakers, Harps-Timmermans & Van Duuren, 2016).

TOEGEPASTE GERONTOLOGIE: **OP NAAR EEN LEEFTIJD- VRIENDELIJKE SAMENLEVING**

In dit document wordt het opleidingsprofiel van de Bachelor opleiding Toegepaste Gerontologie gepresenteerd. Het opleidingsprofiel is gebaseerd op een visie op het beroep van de toegepast gerontoloog, welke tevens in dit document wordt neergezet. Opdrachtgever voor beide profielen is het Landelijk Overleg Orgaan Toegepaste Gerontologie.

De Bachelor opleidingen Toegepaste Gerontologie vallen organisatorisch binnen het sectoraal adviescollege hoger gezondheidszorgonderwijs (SAC HGZO). Het HGZO domein omvat opleidingen in het gezondheidszorgdomein. De Bacheloropleidingen Toegepaste Gerontologie beperken zich niet tot dit domein, maar bewegen zich tussen verschillende onderwijsdomeinen. De opleidingen zijn verwant met het gezondheidszorg-, economische-, agogische- en technische domein. Het concept positieve gezondheid, geformuleerd door Huber en collega's (2011), waarbij zelfredzaamheid, welzijn en kwaliteit van leven een belangrijke rol spelen in de gezondheid van mensen, verbindt verschillende (onderwijs)domeinen met elkaar én sluit aan bij de doelstellingen van de toegepast gerontoloog. Door deze ruime opvatting van gezondheid, waarbij kwaliteit van leven een centrale rol inneemt, ervaren de opleidingen de verwantschap met het gezondheidszorgdomein het sterkst.

Totstandkoming van dit product

In het voortraject dat geleid heeft tot de totstandkoming van dit document is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd onder studenten, docenten en alumni van de opleidingen Toegepaste Gerontologie en onder partners uit het werkveld van de toegepast gerontoloog. Dit betrof een onderzoek naar de ervaringen met de opleidingen en de benodigde kwalificaties van de toegepast gerontoloog in het werkveld. De bevindingen van dit onderzoek staan beschreven

Ongoing cooperation was also sought and found with a variety of parties for realisation of the current document. The professional field monitored the development of the education programme profile and the vision of the profession of applied gerontologist. Professional parties were involved in sounding board groups and steering groups, and participated in conferences aimed at discussing the profession of applied gerontologist and the training thereof.

Partners from other programmes, such as the Bachelor's Degree programme of Nursing, Healthcare Management, and Lifestyle studies were also involved in development of this document, via their presence in steering groups, sounding board groups and other platforms. The same applies to partners from various research groups and expertise centres, such as the knowledge centre for person-centered and evidence-based at Fontys University, the Innovating in Care for Older Adults research group at Windesheim University, the health and technology expertise centre at Fontys University in Eindhoven, and the Netherlands Association for Gerontology (NVG-knows). Internationally speaking, cooperation mainly came from members of the Association of Gerontology in Higher Education (AGHE).

Due to the applied gerontologist profession being relatively new, with few practitioners and many ongoing developments, they were unable to independently define a professional profile. Instead, the vision of the profession of applied gerontologist was defined by the education programmes. Alumni (and also students) from both programmes were requested to think along in sounding board groups and to participate in meetings to develop this vision. Alumni recognised themselves in the vision thus developed.

Reading guide

Society is ageing, which results in a great deal of change. The applied gerontologist identifies (future) change and reacts accordingly. Chapter 1 sketches the social context within which the applied gerontologist is active.

in het document 'Een jong profiel voor een ouder wordende maatschappij: Een onderzoek naar het beroeps- en competentieprofiel van de toegepast gerontoloog' (Schoenmakers, Harps-Timmermans & Van Duuren, 2016).

Ook in de realisatie van het huidige document is doorlopend samenwerking gezocht en gevonden met diverse partijen. Vanuit het werkveld is er meegekeken naar de ontwikkeling van het opleidingsprofiel en de visie op het beroep van de Toegepast Gerontoloog. Partijen uit het werkveld zijn betrokken geweest bij klankbordgroepen, stuurgroepen en hebben deelgenomen aan conferenties welke ertoe dienden een discussie te voeren over het beroep van de Toegepast Gerontoloog en de opleiding hiertoe.

Partners van andere opleidingen, zoals HBO Verpleegkunde, Management in de Zorg en Lifestyle studies zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van dit document door hun betrokkenheid in stuurgroepen, klankbordgroepen en andere gremia. Hetzelfde geldt voor partners bij diverse lectoraten en expertisecentra, zoals het lectoraat persoonsgerichte praktijkvoering aan de Fontys Hogeschool, het lectoraat Innoveren in de Ouderenzorg aan de Windesheim Hogeschool, het expertisecentrum gezondheid en techniek aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven en de Nederlandse Vereniging voor Gerontologie (NVG KNOWS). Internationaal is vooral meegedacht door leden van de Association of Gerontology in Higher Education (AGHE).

Omdat de het beroep van de toegepast gerontoloog nog relatief nieuw is, met weinig beoefenaars, waarin nog veel ontwikkeling gaande is, hebben zij niet zelfstandig een beroepsprofiel kunnen schrijven. De visie op het beroep van de toegepast gerontoloog is door de opleidingen geschreven. Alumni (en ook studenten) van beide opleidingen zijn gevraagd hierover mee te denken in de vorm van klankbordgroepen en deelname aan bijeenkomsten waarin deze visie werd ontwikkeld. Alumni geven aan zich te herkennen in de ontwikkelde visie.

Leeswijzer

De maatschappij vergrijst. Dit brengt veel veranderingen met zich mee. De toegepast gerontoloog signaleert (toekomstige) veranderingen en speelt hier op in. In Hoofdstuk 1 wordt de maatschappelijke context, waarbinnen de toegepast gerontoloog actief is geschetst.

Chapter 2 presents the education programme profile of the Bachelor in Applied Gerontology. This is a competence-based programme offered at two Dutch universities, namely Fontys University in Eindhoven and Windesheim University in Zwolle. The chapter describes the competence profile and the 'Body of Knowledge and Skills'. The education programme profile was developed in close cooperation with the professional field, faculty members, alumni and students of the programme, and other relevant parties, and is based on relevant sources regarding the vision of (competence-based) education and gerontological training. The education programme profile is a dynamic one, which means that while the programme framework is set, leeway has deliberately been left for development by the Universities in question.

Chapter 3 concerns a vision of development into individual professional practice by applied gerontologists. The principle behind the professional practice is that our society is ageing, but is however not (yet) prepared for this ageing process. The applied gerontologist develops age-friendly services, products and policy which contribute to the quality of life of older adults. These services, products and policy must result in a society in keeping with the wishes and needs of older adults. The applied gerontologist profession is relatively new and is therefore still very much in development. Chapter 3 defines a vision of the broad professional field of the applied gerontologist, while also presenting a number of examples of the working field of applied gerontologist graduates.

In Hoofdstuk 2 wordt het opleidingsprofiel van de Bacheloropleiding Toegepast Gerontologie gepresenteerd. Het betreft een competentiegerichte opleiding welke wordt aangeboden op twee Hogescholen in Nederland, te weten de Fontys Hogeschool voor Mens en Gezondheid in Eindhoven en Windesheim Hogescholen in Zwolle. Het competentieprofiel en de 'Body of Knowledge and Skills' worden beschreven. Het opleidingsprofiel is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het werkveld, docenten, alumni en studenten van de opleiding en andere relevante partijen en is gebaseerd op relevante bronnen betreffende het denken over (competentiegericht) onderwijs en gerontologisch onderwijs. Het opleidingsprofiel betreft een dynamisch profiel. Dit betekent dat de kaders van de opleiding vast staan, maar dat bewust ruimte gelaten is voor ontwikkeling door de uitvoerende Hogescholen.

Hoofdstuk 3 betreft een visie op de groei naar een eigen beroepspraktijk van de Toegepast Gerontoloog. Het uitgangspunt van de beroepspraktijk is dat de maatschappij vergrijsst. De maatschappij is echter (nog) niet ingericht op deze vergrijzing. De toegepast gerontoloog ontwikkelt leeftijdsvriendelijke diensten, producten en beleid welke bijdragen aan de kwaliteit van leven van oudere mensen. Deze diensten, producten en beleid dienen ertoe de maatschappij in te richten zodat deze aansluit bij de wensen en behoeften van oudere mensen. Het beroep van de Toegepast Gerontoloog is relatief nieuw en als zodanig nog volop in ontwikkeling. In Hoofdstuk 3 wordt een visie verwoord op het brede werkveld van de toegepast gerontoloog. Daarnaast worden enkele voorbeelden van de werkzaamheden van afgestudeerde toegepast gerontologen gepresenteerd.

CHAPTER 1: TRENDS IN AN AGEING SOCIETY

1.1 Ageing

In the Netherlands but also in other countries, the number of older adults is increasing in absolute terms, but also relatively in comparison with the total population. CBS Statline prognoses dating from 2015 show that the total number of older adults will increase to approximately 4.7 million in the period until 2040, after which the number will remain more or less constant. This translates into approximately 26.4% of the total population. By 2040, approximately 18% of the global population will be aged 60 years or older, and this percentage will subsequently increase even further (United Nations, 2013).

The absolute increase in the number of older adults is due to the average increase in life expectancy. In 1960, at birth, the average European was expected to live for approximately 66 years. In 2016, this has increased to approximately 78 years, and is expected to increase even further to approximately 85 years by 2060. The figures in the Netherlands are even slightly higher. The relative growth in the number of older adults is due to fewer children being born nowadays. In 1960, European women had an average 2.7 children, which by 2014 had dropped to 1.6 children. The expectation for 2060 is that this figure will level out at slightly more than 1.7 children (European Commission, 2015).

1.2 Diversity among older adults

When referring to 'older adults', the lower level of the age bracket varies, with 55 years and 65 years being the most commonly quoted levels. There is great diversity within the ever-growing group of older adults, possibly more so than in other age categories. The first explanation for this great diversity can be found in the varied life cycle of older adults. We continue to develop the older we become, resulting in our social environments and experiences diverging more and more.

HOOFDSTUK 1: TRENDS IN EEN VERGRIJZENDE SAMENLEVING

1.1 Vergrijzing

In Nederland, maar ook in andere landen neemt het aantal oudere mensen zowel in absolute aantallen als in relatief aandeel ten opzichte van de rest van de bevolking toe. Prognoses van CBS Statline uit 2015 laten zien dat het totaal aantal oudere mensen tot aan 2040 op zal lopen tot ongeveer 4.7 miljoen, waarna dit aantal nagenoeg constant zal blijven. Dat komt overeen met ongeveer 26.4% van de totale bevolking. Wereldwijd zal in 2040 ongeveer 18% van de bevolking 60 jaar of ouder zijn. Dit percentage zal in de jaren daarna nog verder oplopen (United Nations, 2013).

De absolute toename van het aantal oudere mensen komt doordat de gemiddelde levensverwachting toeneemt. In 1960 was de levensverwachting bij geboorte voor een Europeaan nog ongeveer 66 jaar. In 2016 is deze gestegen naar ongeveer 78 jaar. In 2060 zal de levensverwachting verder gestegen zijn naar ongeveer 85 jaar. In Nederland liggen deze cijfers nog net iets hoger. De relatieve groei van het aantal oudere mensen komt doordat er minder kinderen geboren worden dan voorheen. In 1960 kreeg een Europese vrouw gemiddeld 2.7 kinderen en in 2014 was dit gedaald naar 1.6 kinderen. De verwachting voor 2060 is dat dit aantal op iets meer dan 1.7 kinderen zal liggen (European Commission, 2015).

1.2 Diversiteit onder oudere mensen

Wanneer het gaat over 'oudere mensen', wordt een wisselende ondergrens in leeftijd gehanteerd. De ondergrenzen van 55 jaar en 65 jaar zijn het meest voorkomend. Binnen de steeds groter wordende groep van oudere mensen is er sprake van een grote diversiteit, misschien wel groter dan bij andere leeftijdscategorieën. Een eerste verklaring voor deze grote diversiteit ligt in de uiteenlopende levensloop van oudere mensen. Naarmate we ouder worden

A second explanation for diversity among older adults relates to the scope of the age category. The ages of the people within this category are marked by wide-ranging biological, psychological and social characteristics, as well as divergent socio-economic positions, etc. There are rich and poor, healthy and unhealthy, professionally educated and poorly educated older adults, living independently or in intramural care, etc. A distinction is often made between 'young-old' and 'the oldest' adults, but not always rightly so. The age factor is a very limiting one when it comes to how people feel and (in)able they are.

1.3 Structure of society

The increase in the number of older adults in society, as well as the growing diversity within this group, requires restructuring of the society in which we live. Existing structures, services and products do not always meet the requests, wishes and needs of various groups of older adults. The corporate sector, networks, organisations and public sector are faced with the question of how to react via existing and new services and products. However, various corporations, networks, organisations and public sector bodies have already reacted to the changes. The following examples show how they are attempting to gear their products and services to a new group of customers or clients.

'Doorwerkgever' is a Dutch initiative by an entrepreneur in which older adults are covered by a special Collective Labour Agreement from the day of their official pension date, and supervised when continuing to work for their previous employer.

There is a group of older adults who are financially very well off and who wish to financially support their children and grandchildren. The Dutch government and fiscal authorities have made it possible for older adults to make a one-off gift to their (grand)children.

Through introduction of the Social Support Act (WMO), the Dutch government has opted to restructure society. One of the objectives of this act is to increase participation of older adults in society, thus increasing their value for the community.

The KNVB Dutch football association has developed a football service for older men: 'senior football', whose somewhat different game rules appeal to a target group which had not previously been reached.

ontwikkelen we onszelf steeds verder, waardoor onze leefwerelden en ervaringen steeds verder uiteenlopen.

Een tweede verklaring voor diversiteit onder oudere mensen betreft de omvang van de leeftijds categorie. Bij de leeftijden van de mensen binnen deze categorie horen uiteenlopende biologische, psychologische en sociale kenmerken, uiteenlopende sociaaleconomische posities, etc. Er zijn rijke en arme, gezonde en ongezonde, zelfstandig wonende en intramuraal wonende, hoogopgeleide en laagopgeleide oudere mensen, etc. Een onderscheid tussen 'jong-oud' en 'de alleroudsten' wordt vaak gemaakt, maar dit is niet altijd terecht. Leeftijd zegt maar in heel beperkte mate iets over hoe mensen zich voelen en wat ze wel of niet kunnen.

1.3 Inrichting van de maatschappij

De toename van het aantal oudere mensen in de maatschappij, alsmede de toenemende diversiteit binnen deze groep, vraagt om een andere inrichting van de maatschappij waarin we leven. Bestaande structuren, diensten en producten sluiten niet altijd aan bij de vragen, wensen en behoeften van diverse groepen oudere mensen. Bedrijven, netwerken, organisaties en overheden staan voor de vraag hoe zij hier met bestaande en nieuwe diensten en producten op in kunnen spelen. Verschillende bedrijven, netwerken, organisaties en overheden spelen al op de veranderingen in. Onderstaande voorbeelden illustreren dat bedrijven, netwerken, organisaties en overheden hun producten en diensten af proberen te stemmen op een voor hen nieuwe groep klanten of cliënten.

'Doorwerkgever' is een initiatief van een ondernemer, waarbij oudere mensen vanaf de dag na hun officiële pensioengerechtigde leeftijd in een doorwerk-CAO vallen en begeleid worden in het doorwerken bij de oude werkgever.

Een deel van de oudere mensen heeft behoorlijk wat financiële middelen, waarmee ze hun kinderen en kleinkinderen zouden willen ondersteunen in financiële zin. De Nederlandse staat en belastingdienst maken het mogelijk voor oudere mensen om hun nageslacht een eenmalige schenking te doen.

De Nederlandse overheid kiest met de invoering van de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voor een andere inrichting van de maatschappij. Deze wet dient er mede toe oudere mensen meer te laten participeren in de maatschappij en daarmee meer van waarde te laten zijn voor de gemeenschap.

Back in 2012, Volkswagen already had a campaign aimed at older adults, titled 'Volkswagen Beetle: Senior Rebels', which focused on the mobility perception of older adults.

1.4 Co-creation

Services, products and policy are increasingly developed on the basis of methods which can best be described as 'co-creation', in which all stakeholders are assumed to be involved at all stages of the development in an appropriate manner at all stages of the development. Within this context, stakeholders include the target group, their social environment, professionals involved (from other fields) and the client. Ongoing involvement in the design of services ensures that such services meet the wishes and needs of the target group and that they are accepted in all layers of the client's organisation and partners. Various methods are applied in the creative sector, in ICT and in 'service design', which facilitate the principles of co-creation. 'Having a say' is also gaining importance in other fields, such as healthcare and well-being.

De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) heeft met 'seniorenvotbal' een voetbalproduct ontwikkeld voor oudere mannen, waarbij de KNVB met een andere spelopvatting een doelgroep aanspreekt die zij voorheen niet wist te bereiken.

Volkswagen maakte in 2012 al campagne gericht op oudere mensen, genaamd 'Volkswagen Beetle: Senior Rebels'. Hierbij richten zij zich op de mobiliteitsbeleving van oudere mensen.

1.4 Co-creatie

Diensten, producten en beleid ontstaan in toenemende mate vanuit methodes die zich laten vangen onder de term 'co-creatie'. Dit veronderstelt dat belanghebbenden, op gepaste wijze, bij alle momenten van dienstontwikkeling betrokken worden, van vraagstelling tot implementatie en van uitvoering tot evaluatie. Belanghebbenden in deze context zijn onder andere de doelgroep, hun sociale omgeving, betrokken professionals (uit andere domeinen) en de opdrachtgever. De doorlopende betrokkenheid bij het ontwerpen van diensten zorgt voor aansluiting bij de wensen en behoeften van de doelgroep en voor acceptatie in alle lagen van de opdracht gevende organisatie en diens partners. In de creatieve sector, de ICT en in 'service design' worden diverse methodieken gehanteerd welke de principes van co-creatie faciliteren. Ook in andere domeinen, zoals zorg en welzijn wordt 'inspraak' in toenemende mate belangrijk gevonden.

CHAPTER 2: NATIONAL EDUCATION PROGRAMME PROFILE

This document presents the national profile of the Bachelors in Applied Gerontology programmes. The education programme profile was developed on the basis of the professional profile described in Chapter 3 of this document.

We shall present the competences of the applied gerontologist, followed by the related learning outcomes (Section 2.1). This is followed by the Body of Knowledge and Skills relating to the programmes (Section 2.2) and the relationship with other programmes and research groups (Section 2.3). Finally, Section 2.2 formulates the principles of the Bachelors in Applied Gerontology.

2.1 Competence profile of the applied gerontologist

In its education vision, the Applied Gerontology programme is based on a competence-oriented approach: an approach which focuses on daily practice dealing with authentic and critical professional situations (Kessels & Poell, 2011). In literature, there are various definitions of competences in the education context, but according to Valcke (2010) and Van Merriënboer, Van der Klink and Hendriks (2002), they share the following principles:

- Competences become apparent in concrete and authentic contexts: generally a problem context, application context or professional context.
- Competences are always strongly interwoven with other competences.
- Competences refer to a cohesive whole of knowledge, skills and attitudes.
- It is generally essential to acquire conditional knowledge and skills before a competence can be demonstrated. In other words: competences are an indivisible cluster of knowledge, skills, attitudes, characteristics and understanding.
- Competences become manifest in concrete actions (activities and tasks).

HOOFDSTUK 2: LANDELIJK OPLEIDINGSPROFIEL

In dit hoofdstuk wordt het landelijk profiel voor de opleidingen Toegepaste Gerontologie gepresenteerd. Dit opleidingsprofiel is ontwikkeld op basis van het beroepsprofiel, welke opgenomen is in Hoofdstuk 3 van dit document.

Achtereenvolgens worden de competenties van de toegepast gerontoloog gepresenteerd en de bijbehorende leeruitkomsten. (Paragraaf 2.1). Hierna volgt de Body of Knowledge and Skills behorende bij de opleidingen (Paragraaf 2.2) en de relatie met andere opleidingen en lectoraten (Paragraaf 2.3). Tenslotte zijn in Paragraaf 2.4 de uitgangspunten voor de Bachelor opleidingen Toegepaste Gerontologie geformuleerd.

2.1 Competentieprofiel van de toegepast gerontoloog

De opleiding Toegepaste Gerontologie gaat in haar visie op onderwijs uit van een competentiegerichte benadering: een benadering waarbij de dagelijkse praktijk met authentieke, kritische beroepssituaties centraal staat (Kessels & Poell, 2011). In de literatuur worden competenties in de context van het onderwijs verschillend gedefinieerd, maar deze definities hebben volgens Valcke (2010) en Van Merriënboer, Van der Klink en Hendriks (2002) de volgende uitgangspunten gemeen:

- Competenties komen naar voren in concrete en authentieke contexten: meestal een probleemcontext, toepassingscontext of professionele context.
- Competenties zijn altijd sterk verweven met andere competenties
- Competenties verwijzen naar een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden en attitudes.

The Applied Gerontology programmes are based on five competences, namely: 'developing and implementing age-friendly services', 'research: (applying) knowledge of the ageing process', 'co-creation: connecting and cooperating', 'identifying and utilising opportunities' and 'professionalisation'. These competences are detailed in Table 2.1.

Communication skills have a specific role within the competence profile of the applied gerontologist. Suitable and efficient communication skills are assumed for all competences. Both written and oral communication skills are essential for all of the above competences, and have therefore not been included as a separate competence in the profile.

2.1.1 Competence profile foundations

The competence profile is based on a number of relevant and statutory frameworks, with both education frameworks (see appendix) and gerontological frameworks being important for the Applied Gerontology programmes. The gerontological framework which played a major role in forming the conference profile is the international competence profile developed by the 'Association for Gerontology in Higher Education', the AGHE.

AGHE competence profile

The applied gerontology programmes are affiliated to AGHE. AGHE provides a connection between gerontological programmes and programmes at international level, premised on the aim that: *"Gerontologists improve the quality of life and promote the well-being of persons as they age within their families, communities and societies through research, education and application of interdisciplinary knowledge of the ageing process and ageing populations"* (AGHE, 2014). The Dutch programmes support this aim and interpret it in their own way, in agreement with the regional, national and international context.

Together with the Dutch programmes, among others, AGHE has developed a competence profile for gerontological programmes (AGHE 2014). The purpose is to render the content of these programmes comparable, in order to give the 'gerontology' field a more uniform character and to increase the (international) mobility of gerontologists. AGHE distinguishes three categories of competences within this competence profile. The first two sets of competences are recommended for all education programmes, while the third set of competences provides options for specialisation of a programme.

- Om een competentie te kunnen demonstreren is meestal het verwerven van voorwaardelijke kennis en vaardigheden noodzakelijk. Ofwel: competenties zijn een ondeelbaar cluster van kennis, vaardigheden, attitudes, eigenschappen en inzichten.
- Competenties komen tot uiting in concreet handelen (activiteiten en taken).

De opleidingen Toegepaste Gerontologie gaan uit van een vijftal competenties, te weten: 'ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke dienstverlening', 'onderzoeken: (toepassen van) kennis over veroudering', 'co-creatie: verbinden en samenwerken', 'signaleren en benutten van kansen' en 'professionaliseren'. Deze competenties worden uitgewerkt in Tabel 2.1.

Binnen het competentieprofiel van de toegepast gerontoloog nemen communicatieve vaardigheden een specifieke plek in. Voor alle competenties geldt dat gepaste en efficiënte communicatieve vaardigheden verondersteld worden. Zowel schriftelijke als mondelinge communicatieve vaardigheden zijn essentieel voor alle genoemde competenties en zijn dus niet als een aparte competentie opgenomen in het profiel.

2.1.1 Onderbouwing van het competentieprofiel

Het competentieprofiel is gefundeerd op een aantal relevante en wettelijke kaders. Voor de opleidingen Toegepaste Gerontologie zijn zowel onderwijskaders (zie bijlage) als gerontologische kaders van belang. Het gerontologische kader dat een grote rol heeft gespeeld bij het tot stand komen van het competentieprofiel is het internationale competentieprofiel ontwikkeld door de 'Association for Gerontology in Higher Education' of wel AGHE.

AGHE competentieprofiel

De opleidingen toegepaste gerontologie zijn aangesloten bij AGHE. AGHE verbindt gerontologische opleidingen en programma's op internationaal niveau met elkaar. AGHE werkt vanuit het doel dat: *"Gerontologists improve the quality of life and promote the well-being of persons as they age within their families, communities and societies through research, education and application of interdisciplinary knowledge of the aging process and aging populations"* (AGHE, 2014). *De Nederlandse opleidingen ondersteunen dit doel en geven daar op eigen manier invulling aan, passend bij de regionale, nationale en internationale context.*

- The first category of competences is called: 'Foundational competences for all fields of gerontology'. It describes the (application of) fundamental knowledge of the ageing process, and covers the competences of: 'Frameworks for understanding human ageing', 'Biological aspects of ageing', 'Psychological aspects of ageing', 'Social aspects of ageing', 'The humanities and ageing' and 'Research and critical thinking'.
- The second category of competences is called: 'Interactional competences across fields of gerontology', and describes the professional attitude of the gerontologist. This category covers the competences of: 'Attitudes and perspectives', 'Ethics and professional standards', 'Communication with and on behalf of older adults', and 'Interdisciplinary and community collaboration'.
- The third category of competences is called: 'Contextual competences across fields of gerontology'. This category describes competences which apply to various practical contexts relevant to older adults. This includes the competences of: 'Well-being, health and mental health', 'Social health', 'Programme service development', 'Education', 'Arts and humanities', 'Business & finance', 'Policy', and 'Research, application and evaluation'.

The Applied Gerontology programmes are consistent with the AGHE competence profile. The first AGHE category is almost entirely incorporated in the Body of Knowledge and Skills of the Applied Gerontology programmes (table 2.2), with the exception of 'research and critical thinking', which is a separate competence in the Dutch competence profile. The second AGHE category is included in full in the various competences of the Dutch competence profile. When it comes to the third AGHE category, the emphasis of the Dutch programmes lies in 'programme service development'. The applied gerontologist is trained to develop and implement services for relevant practical contexts for older adults, such as the AGHE competences of 'well-being, health and mental health', 'education', 'policy' and 'business & finance'. Table 2.1 shows how the elements of the AGHE competence profile are recognisable in the competence profile of the applied gerontologist.

In samenwerking met onder andere de Nederlandse opleidingen heeft AGHE een competentieprofiel gemaakt voor gerontologische opleidingen (AGHE 2014). Het doel is om de inhoud van deze opleidingen vergelijkbaar te maken, met als doel het vakgebied 'gerontologie' een meer uniform karakter te geven en (internationale) mobiliteit van gerontologen te vergroten. Binnen dit competentieprofiel, onderscheidt AGHE drie categorieën van competenties. De eerste twee sets met competenties worden aanbevolen voor alle onderwijsprogramma's. De derde set met competenties zijn mogelijkheden tot specialisatie van een programma.

- De eerste categorie van competenties heet: 'Foundational competencies to all fields of gerontology'. Hierin wordt (het toepassen van) fundamentele kennis over het ouder worden beschreven. Deze categorie omvat de competenties: 'Frameworks for understanding human aging', 'Biological aspects of aging', 'Psychological aspects of aging', 'Social aspects of aging', 'The humanities and aging' en 'Research and critical thinking'.
- De tweede categorie van competenties draagt de naam: 'Interactional competencies across fields of gerontology'. Hierin wordt de professionele houding van de gerontoloog beschreven. Deze categorie omvat de competenties: 'Attitudes and perspectives', 'Ethics and professional standards', 'Communication with and on behalf of older adults', en 'Interdisciplinary and community collaboration'.
- De derde categorie van competenties heet: 'Contextual competencies across fields of gerontology'. Deze categorie beschrijft competenties die van toepassing zijn op verschillende praktijkcontexten die relevant zijn voor oudere mensen. Hierbinnen vallen de competenties: 'Well-being, health and mental health', 'social health', 'Program- service development', 'Education', 'Arts and humanities', 'Business & finance', 'Policy', en 'Research, application and evaluation'.

De opleidingen Toegepaste Gerontologie verhouden zich tot het competentieprofiel van AGHE. De eerste AGHE categorie is vrijwel in zijn geheel opgenomen in de Body of Knowledge and Skills van de opleidingen Toegepaste Gerontologie (Tabel 2.2), met uitzondering van 'research and critical thinking' welke een aparte competentie vormt in het Nederlandse competentieprofiel. De tweede AGHE categorie is integraal opgenomen in de verschillende competenties van het Nederlandse competentieprofiel. Met betrekking tot de derde AGHE categorie, ligt de nadruk van de Nederlandse opleidingen bij 'program- service development'. De toegepast gerontoloog wordt opgeleid om diensten te ontwikkelen en realiseren voor relevante praktijkcontexten voor

2.1.2 Learning outcomes at various levels of education

Learning outcomes have been formulated for each competence (Table 2.1), and must be achieved by students to prove they have mastered a competence. The learning outcomes have been formulated at three education levels, which have been specified by means of the Dreyfus model (Dreyfus & Dreyfus, 1980). This model states that competences are developed step-by-step during an education programme (both curricular and during practical training). This development process results in an able professional starter capable of adequate job performance. The competence level depends on the complexity of a task and the degree of self-management (Dreyfus & Dreyfus, 1980).

The Dreyfus model (Dreyfus & Dreyfus, 1980) classifies the degree of 'being competent' into five levels, 'novice', 'advanced beginner', 'competent', 'proficient' and 'expert'. It is assumed that recently graduated professional starters function at the 'competent' level. This level is marked by a sense of responsibility, derived from making own decisions and being capable of organising working principles at a higher level of abstraction. Thus the 'competent' level described in the Dreyfus model corresponds with level 6 in the Dutch Qualifications Framework (NLQF). The 'proficient' and 'expert' levels are achieved once the professional has been active in his or her own working field for a longer period of time.

Specification of the levels (based on Hall-Ellis & Greal, 2013):

- **Novice** – The 'novice' learns objective facts which are relevant for the profession. These may be either theoretical or practical facts. The 'novice' regards these facts as being 'free from context' and therefore cannot interrelate them (foundation phase; year 1).
- **Advanced beginner** – The 'advanced beginner' develops past the 'novice' phase due to experience in real life situations (practical situations). Due to students recognising similarities with previous situations and accumulated knowledge, they begin to establish meaningful relationships between various practical and theoretical elements. This allows them to improve their own performance and to set themselves targets (main phase; years 2 and 3).
- **Competent** – In the 'competent' phase, students are able to solve problems within set frameworks and rules. During this phase, students gain a sense of responsibility for their own decisions (graduation phase; year 4).

oudere mensen, zoals de AGHE competenties 'wellbeing, health and mental health', 'education', 'policy' en 'business & finance'. In Tabel 2.1 is te zien hoe de elementen van het AGHE competentieprofiel herkenbaar zijn in het competentieprofiel van de toegepast gerontoloog.

2.1.2 Leeruitkomsten op verschillende onderwijsniveaus

Bij de iedere competentie zijn leeruitkomsten geformuleerd (Tabel 2.1). Teneinde aan te tonen dat hij een competentie beheerst, dient een student deze leeruitkomsten te behalen. De leeruitkomsten zijn geformuleerd op drie onderwijsniveaus. Teneinde deze niveaus te specificeren is het Dreyfus model gebruikt (Dreyfus & Dreyfus, 1980). Dit model stelt dat het ontwikkelen van competenties gedurende een opleiding (zowel binnenschools als tijdens het praktijkleren) stapsgewijs plaatsvindt. Deze ontwikkeling leidt tot een start bekwame professional die in beroepssituaties adequaat kan handelen. Het competentieniveau hangt samen met de complexiteit van een taak en de mate van zelfsturing (Dreyfus & Dreyfus, 1980).

In het Dreyfus model (Dreyfus & Dreyfus, 1980) wordt de mate van 'competent zijn' ingedeeld in vijf niveaus, 'novice', 'advanced beginner', 'competent', 'proficient' en 'expert'. De veronderstelling is dat beginnende professionals, die net van de opleiding afkomen functioneren op het niveau 'competent'. Bij dit niveau hoort een gevoel van verantwoordelijkheid, voortkomend uit het maken van eigen beslissingen en het capabel zijn in het organiseren van werkende principes op een hoger abstractieniveau. Het niveau van 'competent' dat het Dreyfus model beschrijft, zou daarom overeen moeten komen met niveau 6 in het NLQF. De niveaus 'proficient' en 'expert' worden gerealiseerd op het moment dat een persoon langere tijd actief is in het eigen werkveld.

Specificering van de niveaus (gebaseerd op Hall-Ellis & Greal, 2013):

- **Novice** – De 'novice' leert objectieve feiten die relevant zijn voor het beroep. Dit kunnen feiten over zowel kennis als vaardigheid zijn. De 'novice' ziet deze feiten als 'context-vrij' en kan deze dus niet aan elkaar relateren (propedeuse fase; jaar 1).
- **Advanced beginner** – De 'advanced beginner' groeit over de 'novice' fase heen door ervaring in reële situaties (praktijksituaties). Omdat studenten overeenkomsten met eerdere situaties en opgedane kennis herkennen, beginnen ze betekenisvolle relaties te leggen tussen verschillende praktijk en kennis-elementen. Hierdoor kunnen ze hun eigen presteren verbeteren en zichzelf doelen stellen (hoofd fase; jaar 2 en 3).

The Applied Gerontology programmes are aimed at applied gerontologists continuing to develop their competences even after graduation. The learning process does not end upon receiving a degree, but rather is a stimulus to actually 'become' an authentic and critical professional who adopts lifelong learning.

- **Competent** – In de 'competent' fase zijn studenten in staat problemen op te lossen binnen gestelde kaders en regels. In deze fase voelen studenten zich verantwoordelijk voor hun eigen beslissingen. (afstudeerfase; jaar 4).

De opleidingen Toegepaste Gerontologie streven er naar dat een toegepast gerontoloog ook na de opleiding in staat is om competenties verder te ontwikkelen. Het leren stopt dus niet bij het behalen van een diploma, maar zet aan tot het daadwerkelijk 'zijn' van een authentieke en kritische professional die levenslang leert.

TABLE 2.1 COMPETENCES AND LEARNING OUTCOMES FOR THE APPLIED GERONTOLOGY PROGRAMMES

<p>Development and implementation of age-friendly services</p> <p>The applied gerontologist develops and implements age-friendly services in collaboration with older adults and other stakeholders. Such services are aimed at promoting or improving the quality of life of older adults.</p>
<p>Context</p> <p>Development and implementation of age-friendly services takes place in various practical contexts which are relevant for older adults. Such services can be either commercial or non-commercial. An essential factor is that the service contributes to sustaining or improving the quality of life of older adults. The applied gerontologist involves older adults and other stakeholders in the process of service development and implementation, in the appropriate manner and at the appropriate time.</p>
<p>Essential characteristics</p> <p>The applied gerontologist</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ develops and implements age-friendly services which enable older adults to sustain or improve their quality of life. (AGHE, II.4, III.3.) ▪ weighs up the interests of older adults and other stakeholders, from various perspectives and based on know-how and expertise. (AGHE, II.1) ▪ interacts with older adults and stakeholders on the services developed and implemented, both orally and in writing, thereby making use of the various available means of communication. (AGHE, II.3)
<p>Learning outcomes: Development and implementation of age-friendly services</p>
<p>Competent level</p> <p>The student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ develops and implements an age-friendly service, in a complex context and suitable for underlying ageing issues, the purpose being to sustain or improve the quality of life of older adults. ▪ interacts in an appropriate manner with older adults and stakeholders regarding these services.
<p>Advanced beginner level</p> <p>The student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ develops an age-friendly service together with older adults and/or stakeholders, in a low-complex context and the underlying ageing issue. ▪ implements an age-friendly service together with older adults and/or stakeholders, in with a low-complex context and the underlying ageing issue. ▪ advises older adults and/or other stakeholders regarding the development and implementation of age-friendly services.
<p>Novice level</p> <p>The student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ demonstrates knowledge of the development and implementation of services. ▪ works in a structured manner to develop and implement a service in a simple context. ▪ clarifies expectations and interests of older adults and other stakeholders.

TABEL 2.1 COMPETENTIES EN LEERUITKOMSTEN VOOR DE OPLEIDINGEN TOEGEPASTE GERONTOLOGIE

<p>Ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten</p> <p>De toegepast gerontoloog ontwikkelt en realiseert, samen met oudere mensen en andere belanghebbenden, leeftijdsvriendelijke diensten. Deze diensten zijn gericht op het bevorderen of verbeteren van kwaliteit van leven van oudere mensen.</p>
<p>Context</p> <p>Het ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten vindt plaats in diverse praktijkcontexten die relevant zijn voor oudere mensen. De diensten kunnen commercieel of niet-commercieel van aard zijn. Essentieel is dat de dienst bijdraagt aan behoud of verbetering van kwaliteit van leven van oudere mensen. De toegepast gerontoloog betreft op passende wijze en momenten oudere mensen en andere belanghebbenden bij het proces van dienstontwikkeling en realisatie.</p>
<p>Essentiele kenmerken</p> <p>De toegepast gerontoloog:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ontwikkelt en realiseert leeftijdsvriendelijke diensten die oudere mensen in staat stellen de kwaliteit van leven te behouden of te verbeteren. (AGHE, II.4, III.3.) ▪ weegt, vanuit verschillende perspectieven, kennis en expertise, de belangen van oudere mensen en andere belanghebbenden. (AGHE, II.1) ▪ interacteert mondeling en schriftelijk over ontwikkelde en gerealiseerde diensten met oudere mensen en andere belanghebbenden en maakt daarbij gebruik van de diverse communicatiemiddelen die hem ter beschikking staan. (AGHE, II.3)
<p>Leeruitkomsten: Ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten</p>
<p>Competent niveau</p> <p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ontwikkelt en realiseert zelfstandig een leeftijdsvriendelijke dienst, passend bij een complexe context en onderliggende verouderingsvraagstukken met als doel de kwaliteit van leven van oudere mensen te behouden of te verbeteren. ▪ interacteert op afgestemde wijze met oudere mensen en andere belanghebbenden over deze dienst.
<p>Advanced beginner niveau</p> <p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ontwikkelt samen met oudere mensen en/of belanghebbenden een leeftijdsvriendelijke dienst, passend bij een laag-complexe context en het onderliggende verouderingsvraagstuk. ▪ realiseert samen met oudere mensen en/of belanghebbenden een leeftijdsvriendelijke dienst, passend bij een laag-complexe context en het onderliggende verouderingsvraagstuk. ▪ brengt advies uit aan oudere mensen en/of andere belanghebbenden over de ontwikkeling en realisatie van leeftijdsvriendelijke diensten.
<p>Novice niveau</p> <p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ toont kennis over het ontwikkelen en realiseren van diensten. ▪ werkt op gestructureerde wijze aan de ontwikkeling en realisatie van een dienst passend bij een eenvoudige context. ▪ expliciteert verwachtingen en belangen van oudere mensen en andere belanghebbenden.

(Applying) knowledge of the ageing process

The applied gerontologist collects and analyses (existing) data in a systematic manner and by means of methods recognised within professional practice, in order to reach conclusions which contribute to the development and implementation of age-friendly services aimed at promoting or improving the quality of life of older adults.

Context

The applied gerontologist has a critical attitude; he is curious and critical about the world in which we live, and wishes to comprehend this world. He has up-to-date knowledge in the field of ageing and related issues, and is capable of acquiring new knowledge by means of practical research. The applied gerontologist deploys this knowledge in the development and implementation of age-friendly services. Moreover, the applied gerontologist is capable of translating this knowledge in order to make it comprehensible for older adults and other stakeholders.

Essential characteristics

The applied gerontologist

- correctly deploys up-to-date and relevant knowledge from (inter)national literature and own practical research for the development of age-friendly services. (AGHE I.6, II.1, III.8)
- critically examines his own and other people's research findings from the perspective of older adults and other stakeholders, and integrates know-how and understanding from various perspectives. (AGHE I.6)
- makes an appropriate translation of gathered information into his own professional practice and the daily practice of older adults and other stakeholders, in the form of development proposals.

Learning outcomes: (applying) knowledge of the ageing process

Competent level

The student:

- justifies his developed and implemented age-friendly service through the correct deployment of up-to-date relevant knowledge from (inter) national literature and his own practical research.
- independently deploys a methodical approach and uses the Evidence Based Practice principles when justifying his developed and implemented age-friendly service in a complex context.

Advanced beginner level

The student:

- conducts practical research in a low-complex context.
- justifies the developed age-friendly services with know-how from relevant, (inter)national literature and his own practical research.
- translates research results into the perspective of older adults and/or other stakeholders.

Novice level

The student:

- demonstrates knowledge of gerontology and gerontological issues.
- identifies ageing issues and their relevance for older adults and/or other stakeholders.
- uses, compares and assesses various sources of knowledge.

(Toepassen van) kennis over veroudering

De toegepast gerontoloog verzamelt en analyseert op systematische wijze en met behulp van binnen de beroepspraktijk erkende methoden (bestaande) gegevens teneinde conclusies te trekken die bijdragen aan het ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten welke gericht zijn op het bevorderen of verbeteren van kwaliteit van leven van oudere mensen.

Context

De toegepast gerontoloog heeft een onderzoekende houding; hij is nieuwsgierig en kritisch naar de wereld om hem heen en wil deze begrijpen. Hij beschikt over actuele kennis op het gebied van veroudering en daaraan gerelateerde vraagstukken en is in staat door middel van praktijkgericht onderzoek nieuwe kennis te verwerven. De toegepast gerontoloog zet deze kennis in bij het ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten. De toegepast gerontoloog is bovendien in staat zijn kennis te vertalen zodat deze begrijpelijk is voor oudere mensen en andere belanghebbenden.

Essentiele kenmerken

De toegepast gerontoloog:

- maakt bij het ontwikkelen van leeftijdsvriendelijke diensten op correcte wijze gebruik van actuele en relevante kennis uit (inter-)nationale literatuur en eigen praktijkgericht onderzoek. (AGHE I.6, II.1, III.8)
- kijkt vanuit de perspectieven van oudere mensen en andere belanghebbenden kritisch naar onderzoeksbevindingen van zichzelf en anderen en integreert kennis en inzichten uit verschillende perspectieven met elkaar. (AGHE I.6)
- maakt een maatgerichte vertaalslag van vergaarde kennis naar de eigen beroepspraktijk en de dagelijkse praktijk van oudere mensen en andere belanghebbenden in de vorm van ontwikkelvoorstellen

Leeruitkomsten: (Toepassen van) kennis over veroudering

Competent niveau

De student:

- onderbouwt de door hem ontwikkelde en gerealiseerde leeftijdsvriendelijke dienst door volgens geldende maatstaven gebruik te maken van actuele relevante kennis uit (inter-)nationale literatuur en zelf uitgevoerd praktijkgericht onderzoek.
- hanteert zelfstandig een methodische aanpak en maakt gebruik van principes van Evidence Based Practice bij het onderbouwen van de door hem ontwikkelde en gerealiseerde leeftijdsvriendelijke dienst passend bij een complexe context.

Advanced beginner niveau

De student:

- voert praktijkgericht onderzoek uit in een laag-complexe context.
- onderbouwt ontwikkelde leeftijdsvriendelijke diensten met kennis uit relevante, (inter-)nationale literatuur en eigen praktijkgericht onderzoek.
- plaatst uitkomsten van onderzoek perspectief voor oudere mensen en/of andere belanghebbenden.

Novice niveau

De student:

- toont kennis van gerontologie en gerontologische vraagstukken.
- benoemt verouderingsvraagstukken en de relevantie daarvan voor oudere mensen en/of andere belanghebbenden.
- gebruikt, vergelijkt en beoordeelt diverse kennisbronnen.

Co-creation, connecting and cooperating

In developing and implementing age-friendly services, the applied gerontologist connects older adults with other stakeholders and facilitates this cooperation process. The purpose of the cooperation is to jointly, in co-creation, arrive at valuable, age-friendly services, aimed at promoting or improving the quality of life of older adults. The applied gerontologist safeguards the equality between both parties.

Context

Within the process of development and implementation of services, one of the tasks of the applied gerontologist is to bring about connections between older adults and other stakeholders, and to facilitate cooperation between the parties. The aim is to mutually arrive at optimally effective services. The applied gerontologist interacts in such a manner that he is comprehensible for the various parties, ensuring that these parties understand each other when in dialogue.

Essential characteristics

The applied gerontologist

- connects older adults and other stakeholders with parties relevant to them, and facilitates this cooperation process with the aim of mutually developing and implementing age-friendly services. (AGHE, II.3, II.4)
- designs the process of co-creation by involving older adults and other stakeholders in the process of value creation, and enabling them to participate fully in the development and implementation process of age-friendly services.
- interacts in a respectful manner with older adults and stakeholders, at both the individual and group levels.

Learning outcomes: co-creation, connecting and cooperating

Competent level

The student:

- initiates and facilitates cooperation within a relevant network of older adults and other stakeholders, with the aim of developing and implementing age-friendly services in a complex context, suitable for co-creation.

Advanced beginner level

The student:

- co-creates with older adults and/or other stakeholders to develop and implement a service in a low-complex context.
- initiates cooperative relationships between older adults and/or other stakeholders.
- facilitates cooperative relationships between older adults and/or other stakeholders.
- interacts in a respectful manner with older adults and stakeholders.

Novice level

The student:

- co-creates with older adults and/or other stakeholders to develop and implement a service in a simple context.
- identifies the relevance of other professionals in the working field of the applied gerontologist.
- identifies success factors and hindrances in the co-creating process.
- maps out relevant networks.
- communicates in an adequate and respectful manner with older adults and other stakeholders, both orally and in writing.

Co-creëren, verbinden en samenwerken

Bij het ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten verbindt de toegepast gerontoloog oudere mensen met andere belanghebbenden en faciliteert dit samenwerkingsproces. Het doel van de samenwerking is gezamenlijk, in co-creatie, te komen tot een waardevolle, leeftijdsvriendelijke diensten, welke gericht zijn op het bevorderen of verbeteren van kwaliteit van leven van oudere mensen. De toegepast gerontoloog bewaakt de gelijkwaardigheid tussen beide partijen.

Context

Binnen het proces van dienstontwikkeling en realisatie is één van de taken van de toegepast gerontoloog om verbindingen tussen oudere mensen en andere belanghebbenden tot stand te brengen en de onderlinge samenwerking tussen de partijen te faciliteren. Dit met als doel in gezamenlijkheid tot een zo waardevol mogelijke dienst te komen. De toegepast gerontoloog interacteert op dusdanige wijze dat hij voor verschillende partijen begrijpelijk is en zorgt dat verschillende partijen elkaar begrijpen wanneer zij met elkaar in gesprek zijn.

Essentiele kenmerken

De toegepast gerontoloog:

- verbindt oudere mensen en andere belanghebbenden met voor hen relevante partijen en faciliteert dit samenwerkingsproces met als doel gezamenlijk leeftijdsvriendelijke diensten te ontwikkelen en te realiseren. (AGHE, II.3, II.4)
- geeft vorm aan het proces van co-creatie door oudere mensen en andere belanghebbenden te betrekken bij het proces van waarde-creatie en hen een volwaardige rol te geven in het ontwikkel- en realisatieproces van leeftijdsvriendelijke diensten.
- interacteert op respectvolle wijze met oudere mensen en belanghebbenden, zowel op individueel als op groepsniveau.

Leeruitkomsten: Co-creëren, verbinden en samenwerken

Competent niveau

De student:

- initieert en faciliteert samenwerking binnen een relevant netwerk van oudere mensen en andere belanghebbenden met als doel om in co-creatie tot de ontwikkeling en realisatie van een leeftijdsvriendelijke dienst passend bij een complexe context te komen.

Advanced beginner niveau

De student:

- werkt in co-creatie met oudere mensen en/of andere belanghebbenden aan het ontwikkelen en realiseren van een dienst passend bij een laag complexe context.
- initieert samenwerkingsverbanden tussen oudere mensen en/of andere belanghebbenden.
- faciliteert samenwerkingsverbanden tussen oudere mensen en/of andere belanghebbenden.
- interacteert op respectvolle wijze met oudere mensen en andere belanghebbenden.

Novice niveau

De student:

- werkt in co-creatie met oudere mensen en/of andere belanghebbenden aan het ontwikkelen en realiseren van een dienst passend bij een eenvoudige context.
- benoemt de relevantie van andere professionals in het werkdomein van de toegepast gerontoloog.
- benoemt succesfactoren en belemmeringen in het proces van co-creatie.
- brengt relevante netwerken in kaart.
- communiceert zowel schriftelijk als mondeling op adequate, respectvolle wijze met oudere mensen en andere belanghebbenden.

Identifying and utilising opportunities

The applied gerontologist identifies and utilises opportunities based on knowledge and social trends. The applied gerontologist has an enterprising attitude, which enables him to implement and develop age-friendly services aimed at promoting or improving the quality of life of older adults, in existing or new practices.

Context

The applied gerontologist identifies opportunities and trends in terms of ageing, in various practical contexts. He thinks beyond his own field and is capable of translating signals from one area of life of older adults into practice in another area of life. The applied gerontologist has an enterprising attitude. He utilises the detected opportunities by transforming them into plans for the development or implementation of age-friendly services.

Essential characteristics

The applied gerontologist

- discovers opportunities and trends in the field of ageing, by means of contact with older adults and other stakeholders, own observations, research and empathy.
- develops business cases for age-related services.

Learning outcomes: identifying and utilising opportunities

Competent level

The student:

- designs a business case for an age-friendly service, which relates to a detected opportunity and/or trend in terms of ageing, in a complex context.
- presents and independently defends a project proposal for an age-friendly service to a client.

Advanced beginner level

The student:

- identifies questions, wishes and/or needs of older adults and other stakeholders in the field of ageing.
- designs a business case for an age-friendly service which relates to the social environment of older adults and other stakeholders, in particular the client, in a low-complex context.

Novice level

The student:

- explores and interprets the social environment of older adults.
- explores how opportunities or trends in terms of ageing are related to corporations, networks, organisations, the public sector and their interests.
- demonstrates knowledge of corporate processes.

Signaleren en benutten van kansen

De toegepast gerontoloog signaleert en benut kansen op basis van kennis en maatschappelijke trends. De toegepast gerontoloog heeft een ondernemende houding, hetgeen hem in staat stelt in bestaande of nieuwe praktijken leeftijdsvriendelijke diensten gericht op het bevorderen of verbeteren van kwaliteit van leven van oudere mensen te realiseren en te ontwikkelen.

Context

De toegepast gerontoloog signaleert kansen en trends op het gebied van veroudering in diverse praktijkcontexten. Hij denkt domein- overstijgend en is in staat om een signaal uit het ene levensdomein van oudere mensen om te zetten naar een uitwerking in een ander levensdomein. De toegepast gerontoloog heeft een ondernemende houding. Hij benut de door hem gesignaleerde kansen door deze om te zetten naar plannen voor het ontwikkelen of realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten.

Essentiële kenmerken

De toegepast gerontoloog:

- achterhaalt door middel van contact met oudere mensen en andere belanghebbenden, eigen observaties, onderzoek en inlevingsvermogen, kansen en trends op het gebied van veroudering.
- ontwikkelt business cases voor leeftijdsvriendelijke diensten.

Leeruitkomsten: signaleren en benutten van kansen

Competent niveau

De student:

- ontwerpt zelfstandig een projectvoorstel voor een leeftijdsvriendelijke dienst, welke aansluit bij een gesignaleerde kans en/of trend op het gebied van veroudering, passend bij een complexe context.
- presenteert en verdedigt zelfstandig een projectvoorstel voor een leeftijdsvriendelijke dienst aan een opdrachtgever.

Advanced beginner niveau

De student:

- signaleert vragen, wensen en/of behoeften van oudere mensen en andere belanghebbenden op het gebied van veroudering.
- ontwerpt een businesscase voor een leeftijdsvriendelijke dienst aansluitend bij de leefwereld van oudere mensen en andere belanghebbenden, in het bijzonder de opdrachtgever, passend bij een laag-complexe context.

Novice niveau

De student:

- verkent en interpreteert de leefwereld van oudere mensen.
- verkent hoe kansen of trends het gebied van veroudering aansluiten bij bedrijven, netwerken, organisaties, overheden en hun belangen, passend bij een eenvoudige context.
- toont kennis van bedrijfskundige processen.

Professionalisation

The applied gerontologist develops an own, ethically justified vision of the professional functioning of himself and other persons, and acts accordingly. In doing so, he supports his own professional development process and that of others.

Context

The applied gerontologist is capable of reflecting on his work, and can place this in a broader setting, including opinions, values and norms which apply in the broader social context. An ongoing reflection process enables him to consistently react to new, unexpected and unpredictable situations. One condition of this reflection is that the applied gerontologist remains up to date with developments in the professional field and continues to be oriented towards social developments. This will result in professionalism which is characterised by reliability and flexibility, thus guaranteeing further profiling and professionalisation of himself and the profession.

The applied gerontologist

- reflects on his own functioning and that of others, and uses this reflection to improve that functioning.
- justifies professional actions based on an own vision of the profession.
- interacts with other professionals regarding own functioning and that of others, both orally and in writing, thus contributing to further professional development.
- lends shape to “lifelong learning” by conducting activities in order to stay up to date in the professional field, continuing to be oriented towards the latest ageing issues.

Learning outcomes: professionalisation

Competent level

The student:

- independently formulates the added value of an applied gerontologist in a relevant practical context, based on his vision of (development of) the profession of applied gerontologist.
- independently steers the own professional development process, by means of reflection and vision of (the development of) the profession of applied gerontologist.

Advanced beginner level

The student:

- reflects on own functioning and that of others within the practical context.
- makes ethically justified considerations in own functioning.
- identifies the added value of the applied gerontologist within the framework of social developments.

Novice level

The student:

- identifies own standards and values.
- reflects on own learning process.
- gives and receives appropriate feedback.

Professionaliseren

De toegepast gerontoloog ontwikkelt een eigen, ethisch onderbouwde visie op het professioneel functioneren van zichzelf en anderen en handelt hiernaar. Hiermee ondersteunt hij het eigen professionele ontwikkelproces en dat van anderen.

Context

De toegepast gerontoloog is in staat te reflecteren op zijn werk en kan dit plaatsen in een bredere setting, met inbegrip van opvattingen, waarden en normen die in de bredere maatschappelijke context gelden. Een doorlopend proces van reflectie maakt het mogelijk steeds te reageren op nieuwe, onverwachte en onvoorspelbare situaties. Voorwaarde voor deze reflectie is dat de toegepast gerontoloog de ontwikkelingen in het vakgebied bijhoudt en zich blijft oriënteren op maatschappelijke ontwikkelingen. Dit leidt tot een professionaliteit die zich laat kenmerken door betrouwbaarheid en wendbaarheid. Hierdoor draagt hij zorg voor de verdere profilering en professionalisering van zichzelf en het beroep.

De toegepast gerontoloog

- reflecteert op het eigen functioneren en dat van anderen en gebruikt deze reflectie om dit functioneren te verbeteren.
- legt verantwoording af over het professionele handelen vanuit een eigen visie op het beroep.
- interacteert zowel mondeling als schriftelijk met andere professionals over het eigen functioneren en dat van anderen en levert zo een bijdrage in verdere beroepsontwikkeling.
- geeft vorm aan een “leven lang leren” door activiteiten uit te voeren om ontwikkelingen in het vakgebied bij te houden en zich te blijven oriënteren op actuele verouderingsvraagstukken.

Leeruitkomsten: professionaliseren

Competent niveau

De student:

- formuleert zelfstandig op basis van zijn visie op (de ontwikkeling van) het beroep van de toegepast gerontoloog de toegevoegde waarde van een toegepast gerontoloog in een relevante praktijkcontext.
- stuurt zelfstandig het eigen professionele ontwikkelproces, door middel van reflectie, intervisie en visie op (de ontwikkeling van) het beroep van de toegepast gerontoloog.

Advanced beginner niveau

De student:

- reflecteert op het eigen functioneren en dat van anderen binnen zijn een praktijkcontext.
- maakt ethische onderbouwde afwegingen in het eigen functioneren.
- benoemt de meerwaarde van de toegepast gerontoloog in het kader van maatschappelijke ontwikkelingen.

Novice niveau

De student:

- benoemt de eigen normen en waarden.
- reflecteert op het eigen leerproces.
- geeft en ontvangt op passende wijze feedback.

2.2 Body of Knowledge and Skills

Table 2.2 shows the Body of Knowledge and Skills (BoKS) for Applied Gerontology programmes. The BoKS describes a knowledge base, which programmes can utilise. It comprises two elements, namely one element concerning gerontology and ageing issues, which describes a knowledge and skills base relating to the process of ageing and ageing issues, and an element concerning development and implementation of services, which describes a knowledge and skills base relating to the process of services development and implementation.

Both these BoKS elements were realised with the aid of various sources, with input being provided by the faculty members, students and alumni. Furthermore, source documents were consulted, such as the AGHE competence profile (AGHE, 2014), a comparative study into common characteristics of European gerontology programmes (Schoenmakers et al., forthcoming) and a study into the working field, profession and competences of applied gerontologists in the Netherlands (Schoenmakers et al., 2016).

2.2 Body of knowledge and Skills

In Tabel 2.2 is de Body of Knowledge and Skills (BOKS) voor opleidingen Toegepaste Gerontologie opgenomen. De BOKS beschrijft een kennisbasis, hetgeen betekent dat dit een basis van kennis is waaruit opleidingen kunnen putten. De BOKS is opgebouwd uit twee elementen, namelijk een element rondom gerontologie en verouderingsvraagstukken, welke een kennis- en vaardighedenbasis beschrijft, betreffende het proces van veroudering en verouderingsvraagstukken en een element rondom dienstontwikkeling en realisatie, welke een kennis- en vaardighedenbasis beschrijft, betreffende het proces van dienstontwikkeling en realisatie.

Beide elementen van de BOKS zijn tot stand gekomen met behulp van diverse bronnen. De docenten, studenten en alumni van de opleidingen hebben voor input gezorgd. Daarnaast zijn brondocumenten als het AGHE competentie profiel (AGHE, 2014), een vergelijkende studie naar gedeelde kenmerken van Europese gerontologie opleidingen (Schoenmakers et al., forthcoming) en een studie naar het werkveld, beroep en de competenties van de toegepast gerontoloog in Nederland (Schoenmakers, et al., 2016) geraadpleegd.

TABLE 2.2 BODY OF KNOWLEDGE AND SKILLS FOR THE APPLIED GERONTOLOGY PROGRAMME

Body of Knowledge and Skills in the field of gerontology/ageing issues	
Gerontological theories and concepts of ageing	The applied gerontologist is knowledgeable in the fields of gerontological theories and concepts of individual and social ageing.
Bio/socio/psycho-gerontology	The applied gerontologist is knowledgeable in the fields of biological ¹ , social and psychological ² aspects of ageing.
Life cycle theories	The applied gerontologist is knowledgeable in the field of life cycle theories.
Laws and regulations	The applied gerontologist is knowledgeable in the fields of relevant and current (inter)national laws and regulations.
Intergenerationality	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the field of intergenerational cooperation, and creates opportunities for this.
Knowledge of related disciplines	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the field of relevant, related disciplines such as demographics, politics, economics, sociology, religion and technology.
Monitoring instruments	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the deployment of monitoring instruments used to map out the process of ageing and ageing issues.
Ethics	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the deployment of ethical principles in the own professional practice.
Communication	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the field of essential conversation techniques, and can apply these in a suitable manner to gather information.
¹ Knowledge of functional limitations and (detection of) age-related ailments is covered by bio-gerontology, as are the essential elements of healthy ageing. ² Knowledge of life affirmation and ideology is covered by psycho-gerontology.	

TABEL 2.2 BODY OF KNOWLEDGE AND SKILLS VOOR DE OPLEIDING TOEGEPASTE GERONTOLOGIE

Body of Knowledge and Skills op het gebied van gerontologie/ verouderingsvraagstukken	
Gerontologische theorieën en concepten over veroudering	De toegepast gerontoloog beschikt over kennis op het gebied van gerontologische theorieën en concepten van individuele en maatschappelijke veroudering.
Bio-, socio-, psychogerontologie	De toegepast gerontoloog beschikt over kennis op het gebied van Biologische ¹ , sociale en psychologische ² aspecten van veroudering.
Levenslooptheorieën	De toegepast gerontoloog beschikt over kennis op het gebied van levenslooptheorieën.
Wet- en regelgeving	De toegepast gerontoloog beschikt over kennis op het gebied van relevante en actuele (inter)nationale wet- en regelgeving
Intergenerationaliteit	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden op het gebied van intergenerationele samenwerking en creëert hier mogelijkheden voor.
Kennis van aanverwante disciplines	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden op het gebied van relevante, aanverwante disciplines, zoals demografie, politiek, economie, sociologie, godsdienst en technologie.
Meetinstrumenten	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om meetinstrumenten in te zetten die helpen bij het in kaart brengen van het proces van veroudering en verouderingsvraagstukken.
Ethiek	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om ethische principes in te zetten in de eigen beroepsbeoefening.
Communicatie	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden op het gebied van essentiële gesprekstechnieken en zet deze op gepaste wijze in om informatie te verzamelen.
¹ Kennis over functionele beperkingen en (het signaleren van) verouderingsaandoeningen valt onder bio-gerontologie evenals essentiële elementen van gezond ouder worden (healthy ageing). ² Kennis over zingeving en levensbeschouwing valt onder psychogerontologie.	

Body of Knowledge and Skills in the field of development and implementation of services	
Development and implementation of services	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the development and implementation of services.
Marketing	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the field of marketing (for seniors).
Clarification of questions	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in identifying the 'question behind the question' among stakeholders.
Internal and external environment mapping	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in systematically mapping internal and external environments and the related opportunities and threats.
Research	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the deployment and execution of (applied) research.
Network development / profiling	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the development and deployment of a relevant, interdisciplinary network.
Co-creation and (multidisciplinary) cooperation	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the application of co-creation and (multidisciplinary) cooperation.
Project management	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the application of project management.
Organisation	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the organisation of services in practice.
Advising	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the advising of various stakeholders.
Implementation	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the implementation of services in practice.
Technology and ICT	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the deployment of technology and ICT.
Knowledge of related disciplines	The applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the comprehension and deployment of relevant, related disciplines, such as formation of strategy, financial management and quality management.
nb. All BoKS elements are deployed in order to maintain or improve the quality of life of older adults. nnb. The knowledge and skills acquired can be deployed in relevant living environments for older adults, and relate to the diversity among older adults.	

Body of Knowledge and Skills op het gebied van dienstontwikkeling en realisatie	
Dienst ontwikkelen en realiseren	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om diensten te ontwikkelen en realiseren.
Marketing	De toegepast gerontoloog beschikt over kennis en vaardigheden op het gebied van (senioren)marketing.
Vraag verhelderen	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om de 'vraag achter de vraag' te achterhalen bij belanghebbenden.
Interne en externe omgeving in kaart brengen	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om interne en externe omgevingen en bijbehorende kansen en bedreigingen systematisch in kaart te brengen.
Onderzoeken	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om (toegepast) onderzoek in te zetten en uit te voeren.
Netwerk ontwikkelen / profileren	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om een relevant, interdisciplinair netwerk te bouwen en in te zetten.
Co-creëren en (multidisciplinair) samenwerken	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om co-creatie toe te passen en (multidisciplinair) samen te werken.
Project management	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om projectmanagement toe te passen.
Organiseren	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om diensten te organiseren in de praktijk.
Adviseren	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om adviezen uit te brengen aan verschillende belanghebbenden.
Implementeren	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om diensten te implementeren in de praktijk.
Technologie en ICT	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om technologie en ICT in te zetten.
Kennis van aanverwante disciplines	De toegepast gerontoloog beschikt over de kennis en vaardigheden om relevante, aanverwante disciplines, zoals strategievorming, financieel management en kwaliteitsmanagement te begrijpen en in te zetten.
nb. Voor alle elementen van de BoKS geldt dat ze ingezet worden om de kwaliteit van leven van oudere mensen te behouden of te verbeteren. nnb. De kennis en vaardigheden die verworven worden, kunnen worden ingezet op relevante leefdomeinen voor ouder mensen en hebben betrekking op een diversiteit van oudere mensen.	

2.3 Comparison with other programmes and research groups

The Applied Gerontology programmes are distinguished from other programmes by their specific focus on the older adult target group and ageing issues. The older adult target group is also the subject of other programmes, such as nursing, social studies and lifestyle studies. The distinction of the Applied Gerontology programme lies in its continual focus on this target group, resulting in a broader knowledge base regarding this target group, than is achieved in the other programmes. Moreover, the Applied Gerontology programme focuses on the ageing adult as a whole, in all his or her social, biological and psychological aspects, as well as how this translates into social trends and developments. This interdisciplinary or holistic vision is characteristic for the programmes.

A distinguishing aspect when compared with healthcare and social studies programmes can be found in the relationship between the applied gerontologist and the target group. The applied gerontologist focuses on developing and implementing services, products and policy. Older adults are equal partners in the development and implementation process. This is not a care provider or service provider relationship, of the type seen in healthcare and social studies programmes.

Instead, the Applied Gerontology programmes have an affinity with terms such as co-creation, service design, co-design and change management. In doing so, they associate themselves with education organisations such as the co-design research group at Utrecht University of Applied Sciences, the Lifestyle programme at Fontys University of Applied Sciences, International Business Innovation studies at the Inholland University of Applied Sciences and various design studies. This is how the Applied Gerontology programmes distinguish themselves from studies in the healthcare and social fields.

The applied gerontologist is a connector, who connects social and commercial aspects. He connects various disciplines such as ICT, healthcare, tourism, housing, well-being, municipal authorities, service development and spatial planning. In order to do so effectively, the applied gerontologist must have basic knowledge of these disciplines on the one hand, in order to bring the appropriate stakeholders to the table at the right time. The Applied Gerontology programme hereby connects itself to other studies, linked for example to the aforementioned disciplines in the sense that there is overlap in the required knowledge, though it is obviously less in-depth. On the other hand, the applied gerontologist must have excellent social and networking skills

2.3 Verhouding tot andere opleidingen en lectoraten

Opleidingen Toegepaste Gerontologie onderscheiden zich van andere opleidingen door de specifieke focus op de doelgroep oudere mensen en verouderingsvraagstukken. De doelgroep oudere mensen komt in andere opleidingen, zoals verpleegkunde, sociale studies en lifestyle studies ook aan bod. De opleiding Toegepaste Gerontologie onderscheidt zich van deze opleidingen doordat deze doelgroep doorlopend centraal staat, hetgeen resulteert in een bredere kennisbasis betreffende deze doelgroep dan bij andere opleidingen. De opleiding Toegepaste Gerontologie richt zich bovendien op de ouder wordende mens als geheel, in al zijn sociale, biologische en psychologische aspecten en hoe zich dat vertaalt in maatschappelijke trends en ontwikkelingen. Deze interdisciplinaire of holistische visie is kenmerkend voor de opleidingen.

Een onderscheidend aspect ten opzichte van studies uit het gezondheids- en sociale domein is de relatie die de toegepast gerontoloog heeft met de doelgroep. De toegepast gerontoloog richt zich op het ontwikkelen en realiseren van diensten, producten en beleid. Oudere mensen zijn gelijkwaardige partners in het ontwikkel- en realisatieproces. Er is geen sprake van een hulp- of dienstverlenersrelatie, zoals dat bij studies uit het gezondheids- en sociale domein wel het geval is.

De opleidingen Toegepaste Gerontologie voelen verwantschap met termen als co-creatie, service design, co-design en verandervak. Hiermee associëren zij zich met onderwijsorganisaties zoals het lectoraat co-design aan de Hogeschool Utrecht, de opleiding lifestyle studies aan de Fontys Hogeschool, International Business Innovation studies aan de Hogeschool Inholland en diverse design studies. De opleidingen Toegepaste Gerontologie onderscheiden zich hiermee van studies uit het gezondheids- en sociale domein.

De toegepast gerontoloog is een verbinder. Hij verbindt het sociale aan het zakelijke. Hij verbindt diverse disciplines zoals ICT, zorg, toerisme, huisvesting, welzijn, gemeente, dienstontwikkeling en ruimtelijke ordening met elkaar. Om dit goed te kunnen, heeft de toegepast gerontoloog enerzijds een basiskennis nodig van deze disciplines, zodat op de juiste momenten de juiste partijen aan tafel gezet kunnen worden. De opleiding Toegepaste Gerontologie verbindt zich hiermee aan andere studies, gekoppeld aan onder andere de voorgaande voorbeelden van disciplines in de zin dat de benodigde kennis overlap vertoont, maar uiteraard minder diepgaand is. Anderzijds behoeft de toegepast gerontoloog uitstekende sociale- en netwerkvaardigheden om de aansluiting bij deze disciplines te vinden. Deze vaardigheden zijn ook in andere opleidingen, zoals sociaal werk en verpleegkunde terug te vinden.

in order to achieve connection to these disciplines. The same skills can also be found in other programmes, such as social work and nursing.

The various Applied Gerontology programmes each have their own cooperation partners, derived from the various fields relative to older adults. Connection may be sought and found with other programmes, higher education institutes, research groups, universities, the work field, etc.

2.4 Principles for training of applied gerontologists

During the Applied Gerontology programme, students learn the knowledge, skills and attitude aspects essential for the profession. The programme vision is that teaching takes place in practice whenever possible.

2.4.1 An introduction to the professional practice

Practical training is extremely important within the Applied Gerontology programmes. Practical training refers to training in a realistic working situation, dealing with actual problems and participating in continuous improvement and innovation (Billett, 2004; Blokhuis, 2006; Onstenk, 1997). Practical training therefore becomes both an individual and social development process which takes place through participation, physical work and experience, and by learning from and with each other within a certain context: the professional practice of the applied gerontologist. The purpose is to increase understanding and skills and also to influence working situations (Blokhuis, 2006; Snoeren, 2015).

The professional practice of the applied gerontologist is diverse, and may be commercial or non-commercial within any number of working fields; relevant sectors include employment, healthcare, housing, design, banking, well-being and traffic management. Thanks to this diversity, potential employers can be found in all kinds of corporations, networks, organisations and the public sector. During practical training, students must be challenged to become acquainted with various types of clients in a wide range of practical contexts.

Practical training ensures mutual influencing between the student, the programme and the professional practice. Due to students working in the field, professionals and organisations become acquainted with the programme, which in turn can influence the professional practice. Vice versa, professional practice influences methods of working within the programme.

De verschillende opleidingen Toegepaste Gerontologie hebben ieder hun eigen samenwerkingspartners, welke voorkomen uit de diverse domeinen die voor oudere mensen relevant zijn. Aansluiting wordt gezocht en gevonden met andere opleidingen, hogescholen, lectoraten, universiteiten, het werkveld, etc.

2.4 Uitgangspunten voor opleidingen tot toegepast gerontoloog

Gedurende de opleiding toegepaste gerontologie leren studenten de kennis, vaardigheden en houdingsaspecten welke essentieel zijn voor het beroep. De visie van de opleidingen is dat leren zoveel mogelijk in de praktijk plaats vindt.

2.4.1 Kennis maken met de beroepspraktijk

Binnen opleidingen Toegepaste Gerontologie is een grote rol weg gelegd voor praktijkleren. Praktijkleren is het leren in een reële arbeidssituatie met werkelijke problemen en participeren in continue verbetering en innovatie (Billett, 2004; Blokhuis, 2006; Onstenk, 1997). Praktijkleren is daarmee zowel een individueel als sociaal ontwikkelingsproces dat plaatsvindt door participatie, doen en lijfelijk ervaren en door leren van en met elkaar binnen een bepaalde context: de beroepspraktijk van de toegepast gerontoloog. Dit met als doel inzicht en vaardigheden te vergroten als ook werksituaties te beïnvloeden (Blokhuis, 2006; Snoeren, 2015).

De beroepspraktijk van de toegepast gerontoloog is divers. Deze kan commercieel of niet-commercieel zijn binnen een veelheid van werkdomeinen, zoals in de arbeid-, zorg-, woon-, Ontwerp-, bank-, welzijns- of verkeerssector. Door deze diversiteit komen allerlei bedrijven, netwerken, organisaties en overheden in aanmerking als potentiële werkgever. Binnen het praktijkleren dienen studenten te worden uitgedaagd kennis te maken met verschillende typen opdrachtgevers in verschillende praktijkcontexten.

Praktijkleren zorgt voor een wederzijdse beïnvloeding tussen student, opleiding en de beroepspraktijk. Doordat studenten in de praktijk komen, maakt de beroepspraktijk kennis met de opleiding. De opleiding kan hierdoor de beroepspraktijk beïnvloeden. De beroepspraktijk heeft op haar beurt invloed op de gang van zaken binnen de opleiding. De opleidingen Toegepaste Gerontologie bedden de beroepspraktijk binnen hun opleiding in door deze te betrekken bij onderwijsontwikkeling, gastcolleges en adviescommissies.

The Applied Gerontology programmes embed professional practice within their curriculum by including it in education development, guest lectures and advisory committees.

2.4.2 Ongoing learning pathway

The Applied Gerontology programmes form an intersection of various education fields, in particular those of healthcare, economics, social work and technology. It should therefore be possible and logical for students to enter an Applied Gerontology programme from various MBO (secondary vocational education) programmes. The starting levels of knowledge and skills will therefore vary greatly among MBO students. The programmes must take this into account in their curriculum.

The logical follow-on programme after graduation from Applied Gerontology is the 'Healthy Ageing Professional' Master, currently offered at Hanze University of Applied Sciences in Groningen. Plans are also well under way to offer this Master at Fontys University of Applied Sciences in Eindhoven in the future. The purpose of this programme is to train professionals who are able and willing to take the initiative for a structural turnaround within the healthcare, well-being and sports sectors, from care/problem-solving to the stimulation of health (Hanze University of Applied Sciences Groningen, 2015). This programme is more focused on the 'healthcare' field than the Applied Gerontology programme and is therefore probably only of interest to a number of the students.

Other Master programmes which may be of interest following an Applied Gerontology programme, are for example the European Master in 'Care and Technology' offered by Zuyd University of Applied Sciences and the 'Master in Management, Care and Policy in Gerontology' offered by the VUB University of Brussels. Like the 'Healthy Ageing Professional' Master, these Masters are mainly focused on the field of healthcare.

2.4.2 Doorlopende leerlijnen

De opleidingen Toegepaste Gerontologie bevinden zich op het snijvlak van diverse onderwijsdomeinen, in het bijzonder het gezondheidszorg, agogische, economische en technische domein. Doorstroming vanuit het MBO naar een opleiding Toegepaste Gerontologie zou daarom mogelijk en logisch moeten zijn voor studenten vanuit diverse MBO's. De kennis en kunde bij aanvang van de studie van instroomstudenten uit het MBO zal daarom divers van aard zijn. De opleidingen dienen hier in hun curriculum rekening mee te houden.

De logische vervolgopleiding op een opleiding toegepaste gerontologie zijn de Master 'Healthy Ageing Professional', momenteel aangeboden op de Hanze Hogeschool in Groningen. Op de Fontys Hogeschool in Eindhoven zijn vergaande plannen om deze Master in de toekomst ook aan te gaan bieden. Deze opleiding streeft ernaar professionals op te leiden die het initiatief durven en kunnen nemen om de omslag in het denken binnen de sector zorg, welzijn en sport van verzorgen en problemen oplossen naar het stimuleren van gezondheid te maken (Hanze Hogeschool Groningen, 2015). Deze opleiding richt zich meer dan de opleiding Toegepaste Gerontologie op het domein 'gezondheid' en is daarmee waarschijnlijk slechts voor een deel van de studenten interessant.

Andere Master opleidingen welke interessant zijn als vervolg op een opleiding Toegepaste Gerontologie zijn bijvoorbeeld de Europese Master 'Care and Technology' aan de Zuyd Hogeschool en de 'Master in het Management, Zorg en Beleid in de Gerontologie' aan de Vrije Universiteit Brussel. Evenals de Master 'Healthy Ageing Professional' richten deze Masters zich voornamelijk op het domein van de gezondheidszorg.

CHAPTER 3: DEVELOPMENT INTO PROFESSIONAL PRACTICE

The Applied Gerontology programmes have been around for six years in 2016. The first alumni have graduated from the programmes and are employed in the professional practice. After such a short period of time, this professional practice is of course still in development. This chapter therefore sketches a vision of the professional practice of the applied gerontologist, with a more detailed explanation of core elements (Section 3.1). Examples are also given of the intended professional practice (Section 3.2). Alumni and students of the Applied Gerontology programmes were frequently consulted, and this vision was formed in cooperation with the alumni, who fully support it.

The vision described below was a steering factor in the development of the education programme profile for the Applied Gerontology Bachelor programme (Chapter 2), in combination with the relevant statutory frameworks regarding education development and educational sources on competence-based education and gerontological competences (Sections 2.2 to 2.4).

3.1 (Vision of) the applied gerontologist

The applied gerontologist develops and implements age-friendly services with the aim of maintaining or improving the quality of life of older adults. There are two sides to the knowledge and skills deployed by the applied gerontologist for this purpose:

- Social; the applied gerontologist is knowledgeable on gerontology and ageing issues, and deploys this knowledge in order to work conform the target group social environment.
- Business; the applied gerontologist is knowledgeable and skilled in the development and implementation of services, such as project management, entrepreneurship, consultancy, co-creation, innovation, service design, organisational management and leadership.

HOOFDSTUK 3: GROEI NAAR BEROEPSPRAKTIJK

Anno 2016 bestaan de opleidingen toegepaste gerontologie zes jaar. De eerste alumni hebben de opleidingen verlaten en zijn werkzaam in de beroepspraktijk. Na een dergelijke, korte periode is deze beroepspraktijk nog volop in ontwikkeling. In dit hoofdstuk wordt daarom een visie op de beroepspraktijk van de toegepaste gerontoloog geschetst, waarbij kernelementen van deze omschrijving verder worden toegelicht (Paragraaf 3.1). Daarnaast worden voorbeelden van de beoogde beroepspraktijk gegeven (Paragraaf 3.2). In de totstandkoming van deze visie zijn alumni en studenten van de opleidingen Toegepaste Gerontologie diverse malen geraadpleegd. Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met de alumni van de opleidingen. Zij onderschrijven deze visie.

De hieronder beschreven visie is, samen met de relevante en wettelijke kaders betreffende onderwijsontwikkeling en onderwijskundige bronnen over competentiegericht onderwijs en gerontologische competenties (Paragraaf 2.2 tot en met 2.4), sturend geweest in de totstandkoming van het opleidingsprofiel voor de Bacheloropleiding Toegepaste Gerontologie (Hoofdstuk 2)

3.1 (Visie op) de toegepaste gerontoloog

De toegepaste gerontoloog ontwikkelt en realiseert leeftijdsvriendelijke diensten met als doel kwaliteit van leven van oudere mensen te behouden of verbeteren. De kennis en vaardigheden die de toegepaste gerontoloog hiertoe inzet zijn tweeledig van aard:

- Sociaal; de toegepaste gerontoloog heeft kennis over gerontologie en verouderingsvraagstukken en zet deze kennis in om aan te sluiten bij de leefwereld van de doelgroep.
- Zakelijk; de toegepaste gerontoloog heeft kennis over- en vaardigheid in het ontwikkelen en realiseren van diensten, zoals projectmanagement, ondernemerschap, consultancy, co-creatie, innovatie, service design, organisatiekunde en leiding geven.

When referring to 'services', this should be interpreted as broadly as possible, and also includes products, networks and policy, for example.

Various working fields

The services developed and implemented by the applied gerontologist are not limited to a certain sector. After all, older adults have a wide variety of questions, needs and wishes. These may be questions regarding the improvement of healthcare and well-being processes, but equally questions about adventurous travel in accordance with their wishes or needs with regard to financial services. The working field of the applied gerontologist is therefore extremely diverse, and a role can be played in the development and implementation of appropriate services in any of the areas in which older adults are active. Think in terms of sectors such as employment, healthcare, housing, design, banking, well-being or traffic management, for example.

Older adults

There is no strict definition of the group of 'older adults', so that the applied gerontologist can work for all groups and ages to which the definition may pertain. Age limits of 55 and 65 years are often used but are not leading, as the context is of great importance. After all, older employees are in a different age category compared with older consumers and vulnerable older adults.

Stakeholders

These include older adults, their social environment in the broadest sense of the word, but also (professionals and volunteers from) corporations, networks, organisations or the public sector.

Co-creation

The applied gerontologist deploys co-creation as an instrument in the development and implementation of services. Co-creation is the process by which corporations, networks, organisations or the public sector create a valuable service or product together with the target group (Prahalad & Ramaswamy; 2004). Co-creation involves older adults in the development and implementation of services, which increases the chances of a relevant and successful service. Within the process of co-creation, the task of the applied gerontologist is to facilitate and supervise the cooperation between older adults and stakeholders.

Wanneer gesproken wordt over 'diensten', wordt een brede interpretatie gehanteerd. Hieronder worden bijvoorbeeld ook producten, netwerken en beleid verstaan.

Diverse werkvelden

De diensten die de toegepast gerontoloog ontwikkelt en realiseert beperken zich niet tot een bepaalde sector. Oudere mensen hebben vragen, behoeften en wensen op diverse vlakken. Het kan vragen rondom verbetering van processen in zorg en welzijn betreffen, maar ook vragen om avontuurlijke reizen die aansluiten bij hun wensen of behoeften in aanbod van financiële diensten. Het werkveld van de toegepast gerontoloog is daarmee zeer divers. Op alle vlakken waar oudere mensen actief zijn, kan de toegepast gerontoloog een rol spelen door aansluitende diensten te ontwikkelen en realiseren. Denk bijvoorbeeld aan de arbeid-, zorg-, woon-, ontwerp-, bank-, welzijns- of verkeerssector.

Oudere mensen

De groep 'oudere mensen' wordt niet verder afgebakend. De toegepast gerontoloog kan werken voor alle groepen en leeftijden die hiertoe gerekend worden. Leeftijdsgrenzen van 55 en 65 jaar komen vaak voor, maar zijn niet leidend. De reden hiervoor is dat de context van belang is. Immers, oudere werknemers betreft een andere leeftijdscategorie als oudere consumenten en kwetsbare oudere mensen.

Belanghebbenden

Hieronder vallen oudere mensen, hun sociale omgeving in de breedste zin van het woord, maar ook (professionals en vrijwilligers uit) bedrijven, netwerken, organisaties en overheden.

Co-creatie

In het ontwikkelen en realiseren van diensten gebruikt de toegepast gerontoloog co-creatie als instrument. Co-creatie is het proces waarin bedrijven, netwerken, organisaties of overheden samen met de doelgroep een waardevolle dienst of een waardevol product creëren (Prahalad & Ramaswamy; 2004). Co-creatie maakt dat oudere mensen betrokken zijn bij dienstontwikkeling en realisatie, hetgeen de kans op een aansluitende en succesvolle dienst vergroot. Binnen het proces van co-creatie is het de taak van de toegepast gerontoloog om de samenwerking tussen oudere mensen en stakeholders te faciliteren en te begeleiden.

Age-friendly

The term 'age-friendly' denotes that a service or product is accessible or useful for people of all ages, including older adults. This concept is often used within the framework of the 'Age-Friendly City Network' of the WHO (2007), but can actually be applied to all kinds of companies and organisations. Hospitals, prisons, gyms or supermarkets can all be age friendly.

Quality of life – The quality of life working group of the WHO (WHOQOL; 1995) defines this concept as follows: 'Individuals' perception of their position in life in the context of the culture and value systems in which they live and in relation to their goals, expectations, standards and concerns'. Quality of life is regarded to be a subjective concept; it is not reality or status but rather the value attached by a person to their particular situation. Quality of life can be related to 'major life issues' such as living environment, design of care or safety in public areas, but also to 'simple pleasures' such as enjoying a nice meal or a carefree day out. The aforementioned definition assumes that quality of life is defined by considering all aspects in someone's life. The applied gerontologist must therefore have a helicopter view of the target group for whom he works.

Focus of the applied gerontologist

Quality of life is a concept which is influenced by all kinds of people, organisations and bodies. Figure 3.1 visualises how quality of life of an individual is influenced by various actors. The inner circles contain relationships close to the individual, such as family, friends and the neighbourhood. The outer circles are further away from the individual, but also exercise influence on the quality of life of individuals.

Corporations, networks, organisations and the public sector form the primary perspective of the applied gerontologist (Figure 3.1). They serve older adults in various practical contexts, such as finance, technology, commerce, housing, health/care, (leisure) activities and well-being. Within all these practical contexts, there is a need for solutions to ageing issues which are in keeping with the social environment of older adults, in order to positively influence their quality of life. All practical contexts in which older adults are active are thereby relevant for the applied gerontologist. Research confirms that applied gerontologists foresee a role for themselves within diverse practical contexts and working fields (Schoenmakers, Harps-Timmerman & Van Duuren, 2016).

Leeftijdsvriendelijk

De term 'leeftijdsvriendelijk' illustreert dat iets toegankelijk of bruikbaar is voor mensen van alle leeftijden, inclusief oudere mensen. Dit concept wordt vaak gebruikt in het kader van het 'Age-Friendly City Network' van de WHO (2007), maar is toepasbaar op allerlei bedrijven en organisaties. Zo kan ook een ziekenhuis, gevangenis, sportschool of supermarkt leeftijdsvriendelijk zijn.

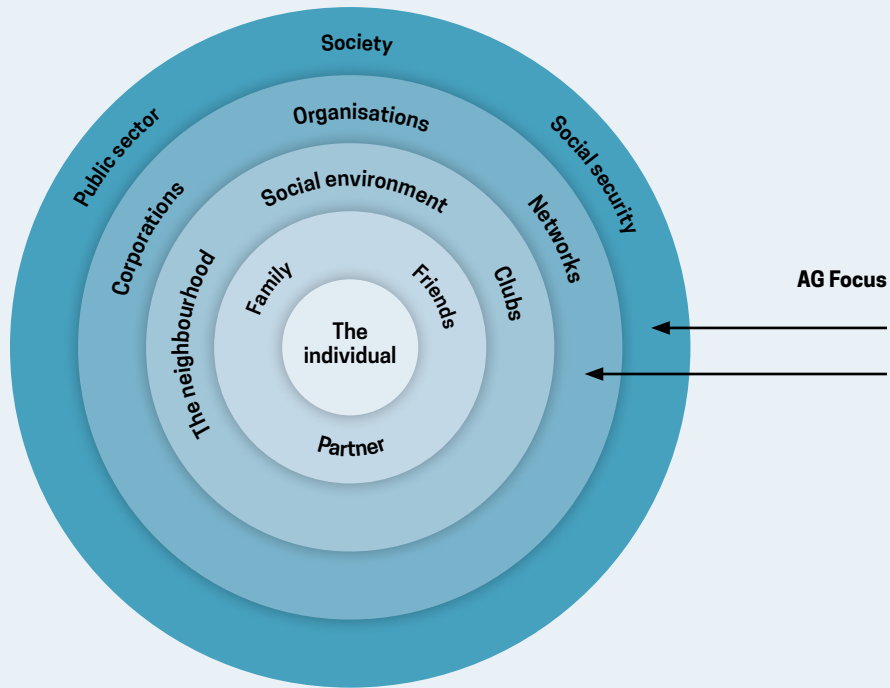
Kwaliteit van leven – De kwaliteit van leven werkgroep van de WHO (WHOQOL; 1995) verstaat hieronder: 'Iemands perceptie van zijn/haar positie in het leven in de context van cultuur en waardesystemen waarin zij/hij leeft, en in relatie tot zijn/haar doelen, verwachtingen, normen en waarden en zorgen'. Kwaliteit van leven wordt gezien als een subjectief begrip; het is geen realiteit of status, maar een waarde die een persoon hecht aan zijn bepaalde situatie. Kwaliteit van leven kan gerelateerd zijn aan 'grote levensvragen', zoals woonomgeving, inrichting van de zorg of veiligheid op straat, maar ook aan 'kleine geneugten', zoals het consumeren van een lekkere maaltijd of een onbezorgd dagje uit. Voorgaande definitie veronderstelt dat kwaliteit van leven ontstaat uit een afweging van het geheel van aspecten in iemands leven. De toegepast gerontoloog dient daarom een integrale kijk te hebben op de doelgroep waarvoor hij werkt.

Focus van de toegepast gerontoloog

Kwaliteit van leven is een begrip dat door allerlei personen, organisaties en instanties wordt beïnvloed. In Figuur 3.1 wordt visueel gemaakt dat kwaliteit van leven van het individu beïnvloed wordt door verschillende actoren. De binnenste cirkels omvatten relaties die dicht bij het individu staan, zoals familie, vrienden en de buurt. De buitenste cirkels staan verder van het individu af, maar oefenen ook invloed uit op de kwaliteit van leven van individuen.

Bedrijven, netwerken, organisaties en overheden vormen het primaire perspectief van de toegepast gerontoloog (Figuur 3.1). Zij bedienen oudere mensen in diverse praktijkcontexten, zoals financiën, techniek, commercie, wonen, gezondheid/ zorg, (vrije)tijdsbesteding en welzijn. Binnen al deze praktijkcontexten is vraag naar oplossingen voor verouderingsvraagstukken die aan sluiten bij de leefwereld van oudere mensen en zodoende hun kwaliteit van leven positief te beïnvloeden. Alle praktijkcontexten waarin oudere mensen zich bewegen zijn daarmee relevant voor de toegepast gerontoloog. Onderzoek bevestigt dat toegepast gerontologen een rol voor zichzelf zien weggelegd in een diversiteit van praktijkcontexten en werkvelden (Schoenmakers, Harps-Timmerman & Van Duuren, 2016).

FIGURE 3.1 QUALITY OF LIFE AND THE FOCUS OF THE APPLIED GERONTOLOGIST

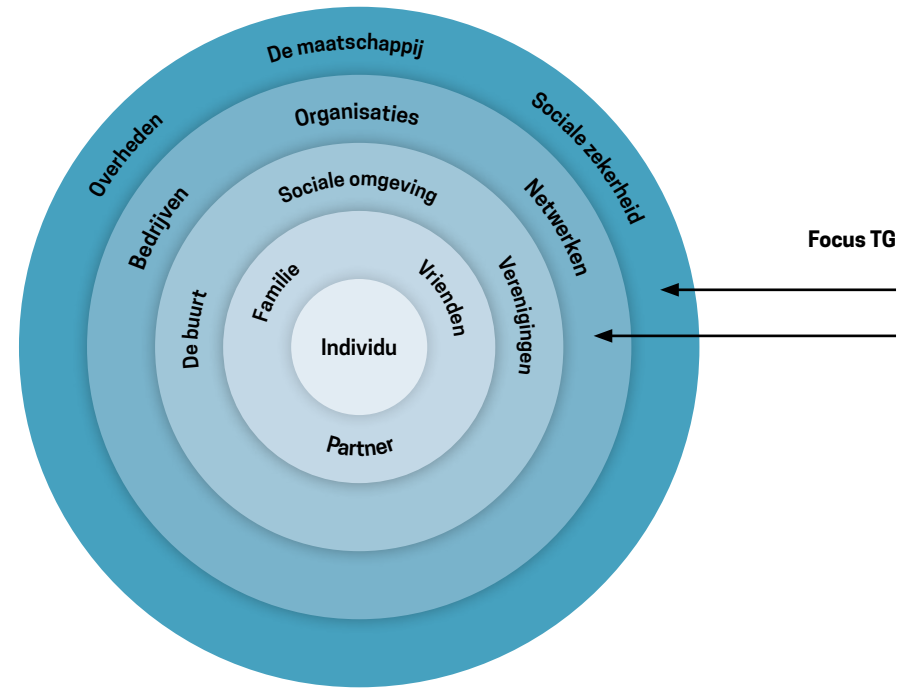
Project basis

Applied gerontologists often work within projects, which may take various forms, ranging from long-term projects with an ongoing improvement cycle, to brief, one-off projects. Project-based work can be conducted either as an independent contractor, as an employee of a project agency or within the context of an existing job.

3.2 Examples of the intended professional practice

The professional options open to the applied gerontologists are extremely diverse and a simple description therefore does not suffice. Moreover, gerontologist is a profession which is under development and it is difficult to define what direction the development will take. In order to give a concrete picture of the professional practice of the applied gerontologist, a number of examples of jobs undertaken by applied gerontology graduates are described.

FIGUUR 3.1 KWALITEIT VAN LEVEN EN DE FOCUS VAN DE TOEGEPAST GERONTOLOOG

Projectbasis

De toegepast gerontoloog vaak op projectbasis. Projecten bestaan in diverse vormen, uiteenlopend van langdurige projecten een doorlopende verbetercyclus tot een kort eenmalig project. Projectmatig werk kan zowel als zelfstandige, als werknemer van een projectbureau of binnen de context van een bestaande baan plaatsvinden.

3.2 Voorbeelden van de beoogde beroepspraktijk

De beroepsmogelijkheden van de toegepast gerontoloog zijn zeer divers en daardoor niet in één beschrijving weer te geven. Bovendien betreft het hier een beroep in ontwikkeling en de richting van de ontwikkeling is lastig in te kaderen. Om toch een concreet beeld te schetsen van de beroepspraktijk van de toegepast gerontoloog, worden voorbeelden van werkzaamheden van afgestudeerde toegepast gerontologen weergegeven.

Type of organisation	Representative organisation
Reach	National
Job title	Project Manager
Description	Together with the project team members, this applied gerontologist steers the (continual) development and implementation of a national service aimed at improving the contact opportunities of older adults. By helping older adults increase their own network, they can participate more effectively in society. The applied gerontologist leads a team of professionals and volunteers who are in daily contact with the target group. He is the contact person for this service, both internally for the organisation and externally for partners and the media.

Type of organisation	Care organisation
Reach	Regional (South-east Brabant)
Job title	Care technologist
Description	In this position, the applied gerontologist is concerned with innovation and implementation of care technology within the organisation. Research is deployed in order to specifically identify which innovations can improve the care provided to the mainly older target group. An important aim is to focus on the client and his/her perception. As a care technologist, the applied gerontologist describes and implements processes, and provides training/instruction for users and employees with regard to the deployment of care communication technology. He or she is the contact person for internal and external partners in that field. The applied gerontologist is also a member of the care innovation team.

Type organisatie	Belangenbehartigende organisatie
Bereik	Landelijk
Naam functie	Projectleider
Omschrijving	Samen met de leden van het projectteam geeft deze toegepast gerontoloog sturing aan de (door-)ontwikkeling en realisatie van een landelijke dienst welke gericht is op het vergroten van de contactmogelijkheden van oudere mensen. Door oudere mensen te helpen hun netwerk te vergroten, kunnen zij beter participeren in de samenleving. De toegepast gerontoloog geeft leiding aan een team van professionele en vrijwillige krachten die dagelijks in contact staan met de doelgroep. Zowel intern voor de organisatie als extern voor partners en de media is deze persoon hetaanspreekpunt betreffende deze dienst.

Type organisatie	Zorgorganisatie
Bereik	Regionaal (ZO-Brabant)
Naam functie	Zorgtechnoloog
Omschrijving	In deze functie houdt de toegepast gerontoloog zich bezig met innovatie en implementatie van zorgtechnologie binnen de organisatie. Met behulp van onderzoek wordt gericht bekeken welke innovaties de zorg voor de vooral oudere doelgroep kan verbeteren. Belangrijk doel hierbij is dat de cliënt en zijn/haar beleving centraal staat. De toegepast gerontoloog als zorgtechnoloog beschrijft processen, implementeert en geeft scholing/instructie aan gebruikers en medewerkers met betrekking tot de inzet van zorgcommunicatietechnologie. Ze is aanspreekpunt voor interne en externe partners op dat gebied. Ook is de toegepast gerontoloog lid van het zorginnovatieteam.

Type organisatie	Own company: service development
Bereik	National
Naam functie	Self-employed
Omschrijving	You market yourself by starting your own company which develops age-friendly services in cooperation with older adults and other stakeholders. The emphasis within this own company is in accordance with the specific knowledge of an applied gerontologist, as well as your passion and interests. Possible examples include: deployment of ICT and technology in order to help older adults live independently for longer, a model for the structural involvement of older consumers in product development in the food industry or a new residential formula for vulnerable older adults. You have entrepreneurial and marketing skills, thanks to your knowledge gained of business processes and marketing focus on older adults.

Type of organisation	Plan developer for real estate projects
Reach	National
Job title	Junior plan developer housing and services
Description	You provide support to project developers in the redesign of existing housing into new forms of age-friendly buildings and renovation projects. Your role as an applied gerontologist is mainly aimed at the participation of older adults in these renovation projects and interpretation of the wishes of older adults into new forms of age-friendly buildings and renovation projects. You translate the wishes of older adults to the project developer, and translate the plans of the project developer back to the older adults.

Type organisatie	Eigen onderneming: dienstontwikkeling
Bereik	Landelijk
Naam functie	Zelfstandig ondernemer
Omschrijving	Je zet jezelf in de markt door een eigen onderneming te starten die leeftijdsvriendelijke diensten ontwikkeld in samenwerking met ouderen en andere belanghebbenden. De kleur die je geeft aan deze eigen onderneming past bij de specifieke kennis van een toegepast gerontoloog en jouw passie en interesses. Voorbeelden waar je aan kunt denken zijn b.v.: het inzetten van ICT en techniek om het langer zelfstandig wonen te ondersteunen, een model om structureel oudere consumenten te betrekken bij productontwikkeling in de voedingsindustrie of een nieuwe woonvorm voor kwetsbare ouderen. Je bent in staat om een eigen onderneming te starten en in de markt te zetten door opgedane kennis over bedrijfskundige processen en marketing gericht op senioren.

Type organisatie	Plan ontwikkelaar voor vastgoedprojecten
Bereik	Landelijk
Naam functie	Junior planontwikkelaar wonen en services
Omschrijving	Je biedt ondersteuning aan projectontwikkelaars bij het herinrichten van bestaande bouw naar nieuw vormen van leeftijdsvriendelijke bouw en renovatieklossen. Jouw rol als toegepast gerontoloog is vooral gericht op het participeren van ouderen bij deze renovatieklossen en de stem van de ouderen te vertalen naar nieuwe vormen van leeftijdsvriendelijke bouw en renovatieklossen. Je vertaalt dat wat ouderen willen richting de projectontwikkelaar en vertaalt ook de plannen van de projectontwikkelaar weer terug naar ouderen.

Type of organisation	Municipal
Reach	Municipal
Job title	Client supporter
Description	You support older adults within a municipality, helping them with any questions posed with regard to housing, well-being, (leisure) activities, employment and (health) care. You assist with the application for household aids to maintain independent living, help someone find a suitable training course to boost their employment opportunities over the age of 50, you support the search for suitable housing or help with an objection when an individual is refused a stair lift, for example. You are there to help the clients of the municipality in which you are employed. You act selflessly, without charge and are employed by the municipal council.

Type organisatie	Gemeente
Bereik	Gemeente
Naam functie	Cliënt ondersteuner
Omschrijving	Je bent de ondersteuner voor ouderen in een gemeente. Je ondersteunt in alle vragen die gesteld worden op het gebied van wonen, welzijn, tijdsbesteding, werk en zorg. Zo help je bij het aanvragen van hulpmiddelen om langer zelfstandig te wonen, help je bij het vinden van een geschikte opleiding om meer kans op een nieuwe baan te vinden na je 50ste, ondersteun je bij het vinden van een geschikte woning of ondersteun je bij het maken van bezwaar bij een afwijzing van een b.v. een traplift. Je bent er echt voor de cliënten van een betreffende gemeente waar je in dienst bent. Je handelt belangeloos, kosteloos en bent in dienst van de gemeente.

LITERATURE SOURCES

- AGHE (2014). *Gerontology Competencies for Undergraduate & Graduate Education*. Sourced on 4 May 2015 from http://www.aghe.org/images/aghe/competencies/gerontology_competencies.pdf.
- Billett, S. (2004). Workplace participatory practices: Conceptualising workplaces as learning environments. *Journal of Workplace Learning*, 16(6), 312-324.
- Blokhuis, F. T. L. (2006). Evidence-based design of workplace learning. (PhD thesis). Enschede: University of Twente.
- Bologna Working Group (2005). *A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area. Bologna Working Group Report on Qualifications Framework*. Copenhagen: Danish Ministry of Science, Technology and Innovation.
- Committee for Accreditation of Higher Education (2001). *Prikkelen presteren profileren (prompting performing profiling): Final report*. Amsterdam: Van de Bunt.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: *Three decades of progress*. *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.
- Donofrio, N., Spohrer, J., & Zadeh, H. (2010). Research-driven medical education and practice: a case for T-shaped professionals. IBM Working Document. Available online: <http://www.ceri.msu.edu/wp-content/uploads/2010/06/A-Case-for-T-Shaped-Professionals-20090907-Hosseini.pdf>.
- Dreyfus, S. E., & Dreyfus, H. L. (1980). A five-stage model of the mental activities involved in directed skill acquisition (No. ORC-80-2). California Univ Berkeley Operations Research Center.
- Dutch government (June 2013). *Income and capital of older adults: analysis and policy options*. The Hague: Ministry of Finance.
- European Commission (2015). *The Ageing Report: Economic and budgetary projections for the 28 member states (2013-2060)* Brussels: European Commission.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- AGHE (2014). *Gerontology Competencies for Undergraduate & Graduate Education*. Opgehaald op 4 mei 2015 van http://www.aghe.org/images/aghe/competencies/gerontology_competencies.pdf.
- Billett, S. (2004). Workplace participatory practices: Conceptualising workplaces as learning environments. *Journal of Workplace Learning*, 16(6), 312-324.
- Blokhuis, F. T. L. (2006). Evidence-based design of workplace learning. (PhD thesis). Enschede: University of Twente.
- Bologna Working Group (2005). *A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area. Bologna Working Group Report on Qualifications Framework*. Copenhagen: Danish Ministry of Science, Technology and Innovation.
- Commissie Accreditatie Hoger Onderwijs (2001). *Prikkelen presteren profileren: Eindrapport*. Amsterdam: Van de Bunt.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: *Three decades of progress*. *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.
- Donofrio, N., Spohrer, J., & Zadeh, H. (2010). Research-driven medical education and practice: a case for T-shaped professionals. IBM Working Document. Available online: <http://www.ceri.msu.edu/wp-content/uploads/2010/06/A-Case-for-T-Shaped-Professionals-20090907-Hosseini.pdf>.
- Dreyfus, S. E., & Dreyfus, H. L. (1980). A five-stage model of the mental activities involved in directed skill acquisition (No. ORC-80-2). California Univ Berkeley Operations Research Center.
- European Commission (2015). *The Ageing Report: Economic and budgetary projections for the 28 member states (2013-2060)* Brussels: European Commission.
- Frank, J.R. (2005). *The CanMEDS 2005 physician competency framework. Better standards. Better physicians. Better care*. Ottawa: The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada.

- Exploratory committee for higher education in healthcare (2013). *Pioneers in change. Healthcare and programmes – partners in innovation.* The Hague: The Netherlands Association of Universities of Applied Sciences.
- Exploratory committee for higher education in social and community work (2014). *Creating value: Quality impulse and development direction for higher education in social and community work.*
- Frank, J.R. (2005). *The CanMEDS 2005 physician competency framework. Better standards. Better physicians. Better care.* Ottawa: The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada.
- Hanze Hogeschool Groningen (2015). *Healthy Ageing Professional Master. Sport, healthcare & well-being: Professional and education programme profile.* Groningen: Hanze Hogeschool
- Hall-Ellis, S. D., & Grealy, D. S. (2013). *The Dreyfus model of skill acquisition: A career development framework for succession planning and management in academic libraries.* *College & Research Libraries*, 74(6), 587-603.
- HBO Council (2009). *Kwaliteit als opdracht (quality as an assignment).* The Hague: The Netherlands Association of Universities of Applied Sciences.
- Higher education in healthcare (HGZO) (2014). *Inspirational letter for all HGZO programmes in the Netherlands.* Available via <http://www.vereniginghogescholen.nl/publicaties-en-verenigingsafspraken/publicaties-gesorteerd-op-verschijningsjaar-1/1-2015/2215-inspiratiebrief-voor-alle-hgzo-opleidingen-in-nederland?path=publicaties-gesorteerd-op-verschijningsjaar-1/1-2015>.
- Huber, M., Knottnerus, J. A., Green, L., van der Horst, H., Jadad, A. R., Kromhout, D., ... & Smid, H. (2011). *How should we define health?* *British Medical Journal*, 343, d4163.
- Kessels, J., & Poell, R. (2011). *Handbook human resource development.* Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- NLQF National Coordination point (2015). *Maakt leren zichtbaar (visualising learning).* Sourced in Augustus 2015 from www.nlqf.nl.
- NVAO (Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders) (2014). *Assessment framework for accreditation system for higher education in the Netherlands, version 1.1.1.* The Hague: NVAO (Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders)
- Onstenk, J. (1997). *Lerend leren werken (learning to work by learning). Broad proficiency and the integration of learning, working and innovating.* Delft: Eburon.
- Prahalad, C. K. & Ramaswamy, V. (2004). *Co-creation experiences: The next practice in value creation.* *Journal of interactive marketing*, 18(3), 5-14.
- Hanze Hogeschool Groningen (2015). *Master Healthy Ageing Professional. Sport, healthcare & wellbeing: Beroeps- en opleidingsprofiel.* Groningen: Hanze Hogeschool
- Hall-Ellis, S. D., & Grealy, D. S. (2013). *The Dreyfus model of skill acquisition: A career development framework for succession planning and management in academic libraries.* *College & Research Libraries*, 74(6), 587-603.
- HBO-raad (2009). *Kwaliteit als opdracht.* Den Haag: HBO-Raad.
- HGZO (2014). *Inspiratiebrief voor alle HGZO opleidingen in Nederland.* Beschikbaar via <http://www.vereniginghogescholen.nl/publicaties-en-verenigingsafspraken/publicaties-gesorteerd-op-verschijningsjaar-1/1-2015/2215-inspiratiebrief-voor-alle-hgzo-opleidingen-in-nederland?path=publicaties-gesorteerd-op-verschijningsjaar-1/1-2015>.
- Huber, M., Knottnerus, J. A., Green, L., van der Horst, H., Jadad, A. R., Kromhout, D., ... & Smid, H. (2011). *How should we define health?* *British Medical Journal*, 343, d4163.
- Kessels, J., & Poell, R. (2011). *Handboek human resource development.* Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Nationaal Coördinatiepunt NLQF (2015). *Maakt leren zichtbaar.* Opgehaald in augustus 2015 van www.nlqf.nl.
- NVAO. (2014). *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, versie 1.1.* Den Haag: NVAO.
- Onstenk, J. (1997). *Lerend leren werken. Brede vakbekwaamheid en de integratie van leren, werken en innoveren.* Delft: Eburon.
- Prahalad, C. K. & Ramaswamy, V. (2004). *Co-creation experiences: The next practice in value creation.* *Journal of interactive marketing*, 18(3), 5-14.
- Rijksoverheid (2013). *Inkomen en vermogen van oudere mensen: analyse en beleidsopties.* Den Haag: Ministerie van Financiën.
- Schoenmakers, E.C., Harps-Timmerman, A. E. & Van Duuren, H. (2016). *Een jong profiel voor een ouder wordende maatschappij: Een onderzoek naar het beroeps- en competentieprofiel van de toegepast gerontoloog.* Eindhoven/Zwolle: Fontys Hogescholen/ Windesheim. <https://fontys.nl/web/file?uuid=5051e45f-2a41-4905-ab7f-cbd9dc7d5dfc&owner=458011ba-35e2-4ec8-bae3-ef97620e85c6&contentid=104950>

- Schoenmakers, E.C., Harps-Timmerman, A. E. & Van Duuren, H. (2016). A young profile for an ageing society: A study of the professional and competence profile of the applied gerontologist. Eindhoven/Zwolle: Fontys University of Applied Science/ Windesheim. <https://fontys.nl/web/file?uuid=5051e45f-2a41-4905-ab7f-cbd9dc7d5dfc&owner=458011ba-35e2-4ec8-bae3-ef97620e85c6&contentid=104950>.
- Schoenmakers, E.C., Damron-Rodriguez, J. Frank, J. C. Pianosi, B. & Jukema, J. S. (ND). Competencies in European Gerontological Higher Education. An explorative study on core elements. Gerontology & Geriatrics Education. Accepted for publication in 2016.
- Snoeren, M. (2015). Working = learning. A complexity approach to workplace learning within residential care for older people. (PhD thesis). Ridderkerk: VU University Medical Centre Amsterdam.
- Trilling, B. & Fadel C. (2009). 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times. San Francisco: John Wiley & Sons.
- United Nations (2013). World population ageing 2013. New York: United Nations.
- Valcke, M. (2010). Education as a design science. An introduction for developers of instructions and for future tutors. Ghent Academia Press.
- Van Merriënboer, J. J., Klink, M. R., & Hendriks, M. (2002). Competences: from complications to compromise: sliders and limiters. The Hague: Onderwijsraad (Education Council).
- WHO (2007). Global Age-friendly Cities: A Guide. http://www.who.int/ageing/publications/Global_age_friendly_cities_Guide_English.pdf.
- WHOQOL group (1995). The World Health Organization quality of life assessment instrument (WHOQOL): position paper for the world health organization.
- Schoenmakers, E.C., Damron-Rodriguez, J. Frank, J. C. Pianosi, B. & Jukema, J. S. (ND). Competencies in European Gerontological Higher Education. An explorative study on core elements. Gerontology & Geriatrics Education. Accepted for publication in 2016.
- Snoeren, M. (2015). Working = learning. A complexity approach to workplace learning within residential care for older people. (PhD thesis). Ridderkerk: VU University Medical Centre Amsterdam.
- Trilling, B. & Fadel C. (2009). 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times. San Francisco: JohnWiley & Sons.
- United Nations (2013). World population ageing 2013. New York: United Nations.
- Valcke, M. (2010). Onderwijskunde als ontwerpwetenschap. Een inleiding voor ontwikkelaars van instructie en voor toekomstige leerkrachten. Gent: Academia Press.
- Van Merriënboer, J. J., Klink, M. R., & Hendriks, M. (2002). Competenties: van complicaties tot compromis: over schuifjes en begrenzers. Den Haag: Onderwijsraad.
- Verkenningcommissie HBO gezondheidszorg (2013). Voortrekkers in verandering. Zorg en opleidingen – partners in innovatie. Den Haag: HBO-raad.
- Verkenningcommissie hoger sociaal agogisch onderwijs (2014). Meer van Waarde: Kwaliteitsimpuls en ontwikkelrichting voor het hoger sociaal agogisch onderwijs.
- WHO (2007). Global Age-friendly Cities: A Guide. http://www.who.int/ageing/publications/Global_age_friendly_cities_Guide_English.pdf.
- WHOQOL group (1995). The World Health Organization quality of life assessment instrument (WHOQOL): position paper for the world health organization.

APPENDICES

Education frameworks for the Applied Gerontology programme

The education programme profile of the Applied Gerontology Bachelor has a number of education frameworks within which the competence profile has been developed. This appendix describes the frameworks deployed in creating the education programme profile.

Accreditation framework

Accreditation of the programme is essential in order to be able to award degrees and receive funding from the government. Accreditation is seen as a guarantee for society that the education programme meets the required quality criteria. These criteria are formulated in the accreditation framework of the Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO). The requirements of the applicable Limited education assessment are aimed at the quality of four standards (NVAO, 2014:16-17).

▪ *Standard 1: Intended final qualifications*

The intended final qualifications of the programme have been defined in detail regarding content, level and orientation, and comply with international requirements.

▪ *Standard 2: Education learning environment*

The curriculum, the personnel and the facilities specific to the programme all enable incoming students to achieve the intended final qualifications.

▪ *Standard 3: Assessment and final qualifications achieved*

The programme has an adequate system of assessment.

▪ *Standard 4: Final qualifications achieved*

The programme demonstrates that the intended final qualifications are achieved.

BIJLAGEN

Onderwijskaders voor de opleiding Toegepaste Gerontologie

Het opleidingsprofiel van de bachelor Toegepaste Gerontologie kent een aantal onderwijskaders waarbinnen het competentieprofiel is ontwikkeld. In deze bijlage is te lezen welke kaders bij het tot stand komen van het opleidingsprofiel zijn gehanteerd.

Accreditatiekader

Accreditatie van de opleiding is noodzakelijk om getuigschriften af te mogen geven en bekostiging te ontvangen van de overheid. Accreditatie wordt gezien als een waarborg voor de maatschappij dat de kwaliteit van het onderwijs voldoet aan de maatstaven. De maatstaven zijn geformuleerd in het accreditatiekader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). De eisen behorend bij de van toepassing zijnde Beperkte opleidingsbeoordeling zijn gericht op de kwaliteit van vier standaarden (NVAO, 2014:16-17).

▪ *Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties*

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

▪ *Standaard 2: Onderwijsleeromgeving*

Het programma, het personeel en de opleiding-specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

▪ *Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties*

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

▪ *Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties*

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd

Dublin Descriptors

Dublin Descriptors describe the requirements with which European Bachelor (and Master) programmes must comply. There are five descriptors at Bachelor level, namely 'knowledge and understanding', 'application of knowledge and understanding', 'opinion formation', 'communication' and 'learning skills' (Bologna working group, 2005).

- *Knowledge and understanding* – The applied gerontologist has knowledge and understanding of the professional fields of 'gerontology' and 'development and implementation of services'. This is coupled to the following competences '(application of) knowledge of ageing', or 'development and implementation of age-friendly services', 'co-creating: connecting and cooperating' and 'identifying and implementing opportunities'.
- *Application of knowledge and understanding* – The applied gerontologist deploys the aforementioned knowledge in order to develop and implement relevant services. This is in keeping with the following competences: 'development and implementation of age-friendly services', '(application of) knowledge of ageing', 'co-creating: connecting and cooperating' and 'identifying and utilising opportunities'. He does so with a professional attitude and a vision of the own profession, which is reflected in the 'professionalisation' competence.
- *Opinion formation* – His exploratory attitude (application of) knowledge of ageing) allows the guide gerontologist to form well-founded opinions, within a framework of social, scientific and ethical aspects. The ethical element is also found in the 'professionalisation' competence.
- *Communication* – All five competences of the applied gerontologist include an element of communication. The 'co-creation, connection and cooperation' competence emphasises that the applied gerontologist is a team player. Once again, communication is vital.
- *Learning skills* – The applied gerontologist is a learning professional, who must be able to study multiple practical contexts which are relevant to older adults. The 'research: (application of) knowledge of ageing' and 'professionalisation' competences pay specific attention to this.

Dublin Descriptoren

Dublin descriptoren beschrijven de eisen waaraan Europese Bachelor (en Master) opleidingen moeten voldoen. Op Bachelor niveau zijn er vijf descriptoren, te weten 'Kennis en inzicht', 'toepassen kennis en inzicht', 'oordeelsvorming', 'communicatie' en 'leervaardigheden' (Bologna working group, 2005).

- *Kennis en inzicht* – De toegepast gerontoloog toont kennis en inzicht in de vakgebieden 'gerontologie' en 'dienstontwikkeling en -realisatie'. Dit is gekoppeld aan de competenties '(toepassen van) kennis over veroudering', respectievelijk 'ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten', 'co-creatie: verbinden en samenwerken' en 'signaleren en benutten van kansen'.
- *Toepassen van kennis en inzicht* – De toegepast gerontoloog zet bovengenoemde kennis in om aansluitende diensten te ontwikkelen en realiseren. Dit past binnen de competenties 'ontwikkelen en realiseren van leeftijdsvriendelijke diensten', '(toepassen van) kennis over veroudering', 'co-creatie: verbinden en samenwerken' en 'signaleren en benutten van kansen'. Dit alles doet hij vanuit een professionele houding en een visie op de eigen professie, hetgeen weergegeven wordt in de competentie 'professionaliseren'.
- *Oordeelsvorming* – Door middel van zijn onderzoekende houding (toepassen van) kennis over veroudering) is de toegepast gerontoloog in staat gefundeerde oordelen te vormen, binnen een kader van maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische aspecten. Het ethische element komt ook terug in de competentie 'professionaliseren'.
- *Communicatie* – In alle vijf de competenties van de toegepast gerontoloog is een element van communicatie opgenomen. De competentie 'co-creëren, samenwerken en verbinden' benadrukt dat de toegepast gerontoloog een 'teampayer' is. Hierin is communicatie onmisbaar.
- *Leervaardigheden* – De toegepast gerontoloog is een lerende professional. Hij moet zich kunnen verdiepen in een veelheid van praktijkcontexten die voor oudere mensen relevant zijn. Binnen de competenties 'onderzoeken: (toepassen van) kennis over veroudering' en 'professionaliseren' is hier nadrukkelijk aandacht voor.

NLQF Netherlands Qualification Framework

The NLQF Netherlands Qualification Framework categorises Dutch programmes into eight levels. The Applied Gerontologist Bachelor programme is a programme at NLQF level 6, with the relevant knowledge, skills and degree of responsibility and independence. The NLQF was established in support of the lifelong learning concept, and aims to contribute to employment mobility. Thanks to coupling the NLQF to the European Qualification Framework (EQF), it has become possible to compare the various levels of qualification in the different countries. This contributes to international mobility of employees (National coordination point NLQF, 2015).

No CanMEDS

Within the healthcare field (HGZO), competences are generally formulated in terms of CanMeds. The CanMeds framework was developed for the purpose of sketching universal competences to demonstrate the behavioural repertoire of a care provider in terms of knowledge, attitude and skills (Frank, 2005). Due to CanMeds being used by various care providers and education programmes, they provide for simple comparison of competences.

However, the applied gerontologist is not a provider of care/assistance. In daily practice, the applied gerontologist is mainly engaged in the development and implementation of services, and is therefore reasonably far removed from the end user of the service. Moreover, the nature of the contact with the end user is different, as this relationship can be described as being collegial rather than a relationship between a person requiring care/assistance and a provider of care/assistance. The use of CanMed competences is therefore not logically in accordance with the professional practice of the applied gerontologist.

The Applied Gerontology programme is a logical follow-on from MBO programmes (secondary vocational education) from various education fields, ranging from the healthcare field to the economic field. The logical follow-on 'Healthy Ageing Professional' Master is indeed a programme that meets the healthcare domain, but once again, this programme does not work with CanMeds. The use of CanMeds is therefore neither logical nor necessary in the ongoing learning pathway from MBO (secondary vocational education) to Bachelor to Master.

Nederlands Kwalificatieraamwerk NLQF

Het Nederlands Kwalificatieraamwerk NLQF categoriseert Nederlandse opleidingen in acht niveaus. De bacheloropleiding tot toegepast gerontoloog is een opleiding op NLQF-niveau 6, met de bijbehorende kennis, vaardigheden en mate van verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Het NLQF is opgezet ter ondersteuning van een leven lang leren en heeft als doel een bijdrage te leveren aan de arbeidsmobiliteit. Door koppeling van het NLQF aan het Europees kwalificatieraamwerk (EQF) is het mogelijk om de diverse kwalificatieniveaus van verschillende landen met elkaar te vergelijken. Dit draagt bij aan internationale mobiliteit van werknemers (Nationaal coördinatiepunt NLQF, 2015).

Geen CANMEDS

Binnen het gezondheidszorg domein (HGZO) worden competenties doorgaans geformuleerd in termen van CanMeds. Het CanMeds raamwerk is ontwikkeld met als doel universele competenties te schetsen waaruit het gedragsrepertoire in termen van kennis, houding en vaardigheden van een zorgverlener blijkt (Frank, 2005). Omdat CanMeds door diverse zorgverleners en opleidingen gebruikt worden, is het makkelijk competenties onderling te vergelijken.

De toegepast gerontoloog is geen zorg- of hulpverlener. In zijn dagelijkse praktijk zal de toegepast gerontoloog voornamelijk bezig zijn met het ontwikkelen en realiseren van diensten. De toegepast gerontoloog heeft hierdoor betrekkelijk veel afstand tot de eindgebruiker van de dienst. De aard van het contact met de eindgebruiker is bovendien anders. Deze relatie laat zich eerder omschrijven als zijnde collegiaal dan als zijnde een relatie tussen zorg- of hulpvrager en zorg- of hulpverlener. Het denken in CanMed competenties sluit daarmee niet logisch aan op de beroepspraktijk van de toegepast gerontoloog.

De opleiding toegepaste gerontologie is een logisch vervolg op MBO opleidingen uit diverse onderwijsdomeinen, uiteenlopend van het gezondheidszorg domein tot het economisch domein. De logische vervolgmastere 'Healthy Ageing Professional' betreft wel een opleiding passend bij het gezondheidszorg domein. Echter, binnen deze opleiding wordt ook niet met CanMeds gewerkt. Voor de doorlopende leerlijn van MBO naar Bachelor naar Master is het denken in CanMeds daarom niet logisch of noodzakelijk.

